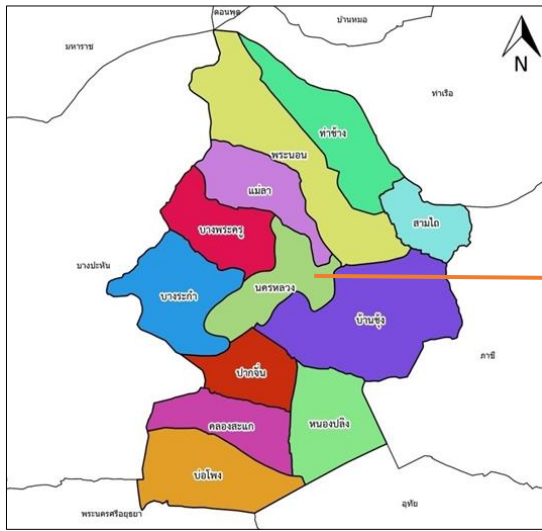

แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลนครหลวง ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

จัดทำโดย

นางสาวเบญจรัตน์ ม่วงคำ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักฐานประกอบการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ปี ๒๕๖๖
ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ระดับความสำเร็จของการจัดทำแผนพัฒนา
การเกษตรระดับตำบล ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

คำนำ

กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดให้สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล โดยใช้กลไกของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกด.) ดำเนินการจัดทำและเสนอแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลบูรณาการร่วมกับแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) เพื่อใช้เป็นกรอบการจัดทำโครงการประจำปีเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตามระบบส่งเสริมการเกษตรกำหนดให้แผนพัฒนาการเกษตรในทุกระดับเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบส่งเสริมการเกษตรที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ และจากการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็นกรอบการพัฒนาประเทศในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เป็นการวางแผนปรับปรุงพัฒนาอาชีพการเกษตร โดยมุ่งการสร้างรายได้ การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรในการพัฒนาการผลิต ด้านการเกษตร ภายใต้ศักยภาพของพื้นที่และศักยภาพของชุมชน และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่บัญญัติภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตราที่ ๗๘ ที่รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น พึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง มาตราที่ ๗๙ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และมาตราที่ ๘๔ รัฐจะต้องส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวางแผนทางการเกษตร และรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร

สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง ได้ดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลบางพระครู โดยมีคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ร่วมกันรวบรวมจัดเก็บ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดทิศทางเป้าหมายการพัฒนา และจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เพื่อสร้างความเข้าใจ อำนวยความสะดวก และเป็นแนวทางปฏิบัติ ให้กับเจ้าหน้าที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

นางสาวเบญจรัตน์ ม่วงคำ

สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง

กรกฎาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(๓)
สารบัญภาพ	(๕)
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๓
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๓
๓ สภาพภูมิอากาศ	๔
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๔
๓.๒ ฤดูกาล	๔
๓.๓ ปริมาณน้ำฝน	๔
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๖
๔ เส้นทางคมนาคม	๗
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๗
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ	๗
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๗
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๗
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน)	๘
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๙
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๙
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๙
๖.๓ จำนวนครัวเรือน	๙
๖.๔ การศึกษา	๑๐
๖.๕ สาธารณสุข	๑๐
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๐
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๐
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๒
๙ องค์กร/สถาบันต่างๆ	๑๓
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๑๔
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๑๔

๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไข	๒๒
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๒๖
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๒๖
๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๓
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๔๗
บทที่ ๓ ทิศทางและแนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	
๑ แนวทางการพัฒนา	๕๐
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า	๕๐
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๕๑
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๕๓
๒ สรุปลำดับโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๕๕
ภาคผนวก	๖๓

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ แสดงเขตการปกครองตำบลนครหลวง	๒
๒ แสดงปริมาณน้ำฝน เป็นรายเดือน พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๓	๕
๓ แสดงอุณหภูมิ เป็นรายเดือน พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑	๖
๔ แสดงจำนวนครัวเรือนตำบลนครหลวง	๑๐
๕ แสดงลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๑
๖ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๒
๗ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจ	๑๓
๘ แสดงข้อมูลกลุ่มยุทธศาสตร์	๑๓
๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกตามอายุ	๑๔
๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร	๑๕
๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร	๑๖
๑๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๗
๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๘
๑๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๑๘
๑๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร	๑๘
๑๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลนครหลวง	๑๙
๑๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๐
๑๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ตำบลนครหลวง	๒๑
๑๙ แสดงทรัพยากรดินตำบลนครหลวง	๒๔
๒๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๖
๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว	๒๗
๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว	๒๘
๒๓ แสดงปฏิทินเพาะปลูกข้าว	๒๙
๒๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว	๓๐
๒๕ แสดง Smart Farmer ตำบลนครหลวง	๓๓
๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า	๓๔
๒๗ แสดงปริมาณการผลิตกล้วยน้ำว้า	๓๕
๒๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า	๓๗
๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า	๓๘
๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง	๓๙
๓๑ แสดงปริมาณการผลิตมะม่วง	๔๐
๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง	๔๑
๓๓ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง	๔๒

๓๔	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข	๔๓
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๔๗
๓๖	โครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๕๕

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
๑ แผนที่แสดงขอบเขตการปกครอง	๒
๒ แผนที่แสดงชุดดิน	๓
๓ แสดงปริมาณน้ำฝน เป็นรายเดือน พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๕
๔ แสดงอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔	๖
๕ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมในเขตอำเภอนครหลวง	๗
๖ แผนที่แสดงแม่น้ำ เส้นทางน้ำ	๘
๗ แผนที่แสดงเขตชลประทาน	๘
๘ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๑
๙ แสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๒
๑๐ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๓
๑๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ	๑๔
๑๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๕
๑๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๖
๑๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๗
๑๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๐
๑๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลนครหลวง	๒๔
๑๗ แสดงจำนวนแหล่งน้ำใต้ดินที่ใช้ในการเกษตร	๒๕
๑๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินที่ใช้ในการเกษตร	๒๕
๑๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๖
๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว	๒๗
๒๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว	๒๘
๒๒ แสดงวิธีการตลาดข้าว	๓๑
๒๓ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว	๓๒
๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า	๓๕
๒๕ แสดงจำนวนพื้นที่การปลูกมะม่วง	๓๙

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลนครหลวง จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๔๔๕ เป็นหนึ่งใน ๑๒ ตำบล ที่ตั้งอยู่ใจกลางของอำเภอนครหลวง และเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอนครหลวงในปัจจุบัน ที่มาของชื่อตำบลนครหลวง สันนิษฐานว่าตั้งตามชื่อของปราสาทนครหลวง ซึ่งสร้างในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองแห่งกรุงศรีอยุธยา ในปี พ.ศ.๒๑๗๔ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงโปรดให้ช่างถ่ายแบบมาจากปราสาทเมืองพระนครหลวง ประเทศกัมพูชาเพื่อเป็นสถานในพระพุทธศาสนา มีพื้นที่ทั้งหมด ๘,๑๕๖ ไร่

๑.๒. อาณาเขต

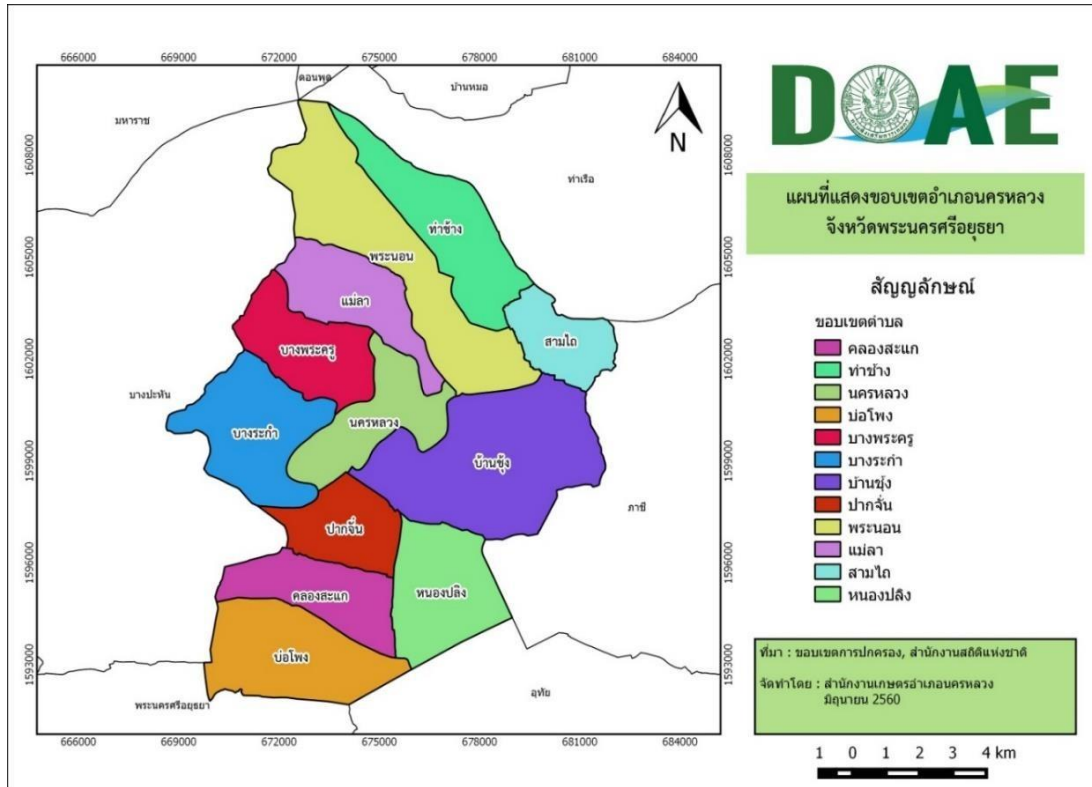
ตำบลนครหลวง มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลข้างเคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลแม่ลาและตำบลบางพระครู ตั้งแต่หลักเขตที่ ๑ ซึ่งตั้งอยู่ปากตะวันตกของคันกันน้ำ ด้านตะวันตกของแม่น้ำป่าสัก ตรงเส้น เขตตำบลบางพระครูและตำบลแม่ลา จากหลักเขตที่ ๑ เลียบตามเส้นเขตตำบลบางพระครู ตำบลนครหลวง ตำบล แม่ลาไปทางตะวันออก ถึงฝั่งแม่น้ำป่าสักที่เขตวัดปริตาราม ตัดข้ามถนนสายท่าเรือ - นครหลวงถึงหลักเขต หมายเลข ๒ เป็นแนวเขตระหว่างตำบลแม่ลา และตำบลนครหลวง อยู่หัวโค้งบึงบัวฝั่งตะวันตกทางทิศตะวันออก ของบ้านม่วงชุม หมู่ที่ ๗ ตำบลนครหลวง ห่างออกไปประมาณ ๑.๑ กิโลเมตร ถึงหลักเขตหมายเลข ๓ ไปตาม ริมบึงบัว ด้านทิศตะวันออก ถึงหลักเขตหมายเลข ๔ เป็นแนวเขตระหว่างตำบลแม่ลา ตำบลพระนอน และ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง

- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลปากจั่น เริ่มต้นจากหลักเขตหมายเลข ๖ ไปทางทิศทางตะวันตกเฉียงใต้ตามแนวบึงบ้านซุงด้านทิศตะวันตก ไปจนสุดบึง ตัดข้ามถนนสายนครหลวง - ภาชี ประมาณ ๓.๕ กิโลเมตร ถึงหลักเขตหมายเลข ๗ ติดต่อกับ ตำบลบ้านซุง และตำบลปากจั่น อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ห่างออกไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ตัดข้ามคลองชลประทาน ผ่านที่นาของราษฎรตัดข้ามถนนสายนครหลวง - ภาชี ไปถึงกึ่งกลางแม่น้ำป่าสัก ประมาณ ๑.๒ กิโลเมตร ระหว่างตำบลนครหลวง ตำบลปากจั่น และตำบลบางระกำ อำเภอนครหลวง และ ทางทิศใต้ของบ้านสวนหลวง หมู่ที่ ๘ เป็นหลักเขตหมายเลข ๘

- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลพระนอนและตำบลบ้านซุง เริ่มต้นจากหลักเขตหมายเลข ๔ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ ๕๐๐ เมตร ถึงหลักเขต หมายเลข ๕ ห่างออกไป ไปทางทิศใต้ตามแนวบึงบ้านซุงด้านทิศตะวันตก ประมาณ ๒.๒ กิโลเมตร ถึงหลักเขต หมายเลข ๖

- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบางระกำ จากหลักเขตหมายเลข ๘ เลียบไปตามแม่น้ำป่าสักขึ้นฝั่ง ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตรถึงหลักเขตที่ ๙ เลียบตามปากตะวันตกของคันกันน้ำ ด้านตะวันตกของแม่น้ำป่าสัก ไปทางทิศเหนือ ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ถึงหลักเขตที่ ๑๐ ห่างออกไปทางทิศเหนือ ถึงฝั่งใต้ของคลองไทร ซึ่งเป็นเส้นตรงไปทิศตะวันออกของ คลองบางพระครู ตรงปากตะวันตกของคันกันน้ำด้านตะวันตก ของแม่น้ำป่าสักตอน ที่บรรจบกับคลองบางพระครู หลักเขตที่ ๑๑ เลียบตามปากตะวันตกของคันกันน้ำด้านทิศตะวันตกของแม่น้ำป่าสัก ไปทางทิศเหนือ จนบรรจบกับหลักเขตที่ ๑

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขต ขอบเขตการปกครอง ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๙ หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบลนครหลวง

จำนวน ๑ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครองตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผู้ใหญ่บ้าน	เบอร์โทรศัพท์
๑	บ้านมอญ	นายโชคทวีวัฒน์ บุญเรือง	๐๙๔-๖๕๖-๒๕๖๙
๒	บ้านนครหลวง	นายวานิช ดิษฐลักษณ์	๐๘๙-๓๔๗-๕๙๓๕
๓	บ้านนครหลวง	นายมานัส กลิ่นสารี	๐๘๕-๑๗๐-๑๗๒๓
๔	บ้านนครหลวง	นายมานพ เสมาทัด	๐๘๙-๖๑๖-๗๕๔๐
๕	บ้านโพธิ์ซ้าย	นายวสันต์ ขำศรีพงษ์	๐๖๓-๖๕๒-๙๙๒๘
๖	บ้านโพธิ์ซ้าย	นายพลกานต์ แสงกฤษ	๐๘๗-๑๑๙๑๓๙๓
๗	บ้านม่วงชุม	นางยุพิน ดามี	๐๖๑-๗๗๕-๒๕๑๒
๘	บ้านสวนหลวง	นายณพล คุ้มจั่น	๐๘๖-๓๕๓-๒๘๙๕
๙	บ้านบึงบัว	นายวิศิษฐ์ คหิณมพงษ์	๐๘๖-๑๒๘-๕๖๓๑

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ.๒๕๖๕

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

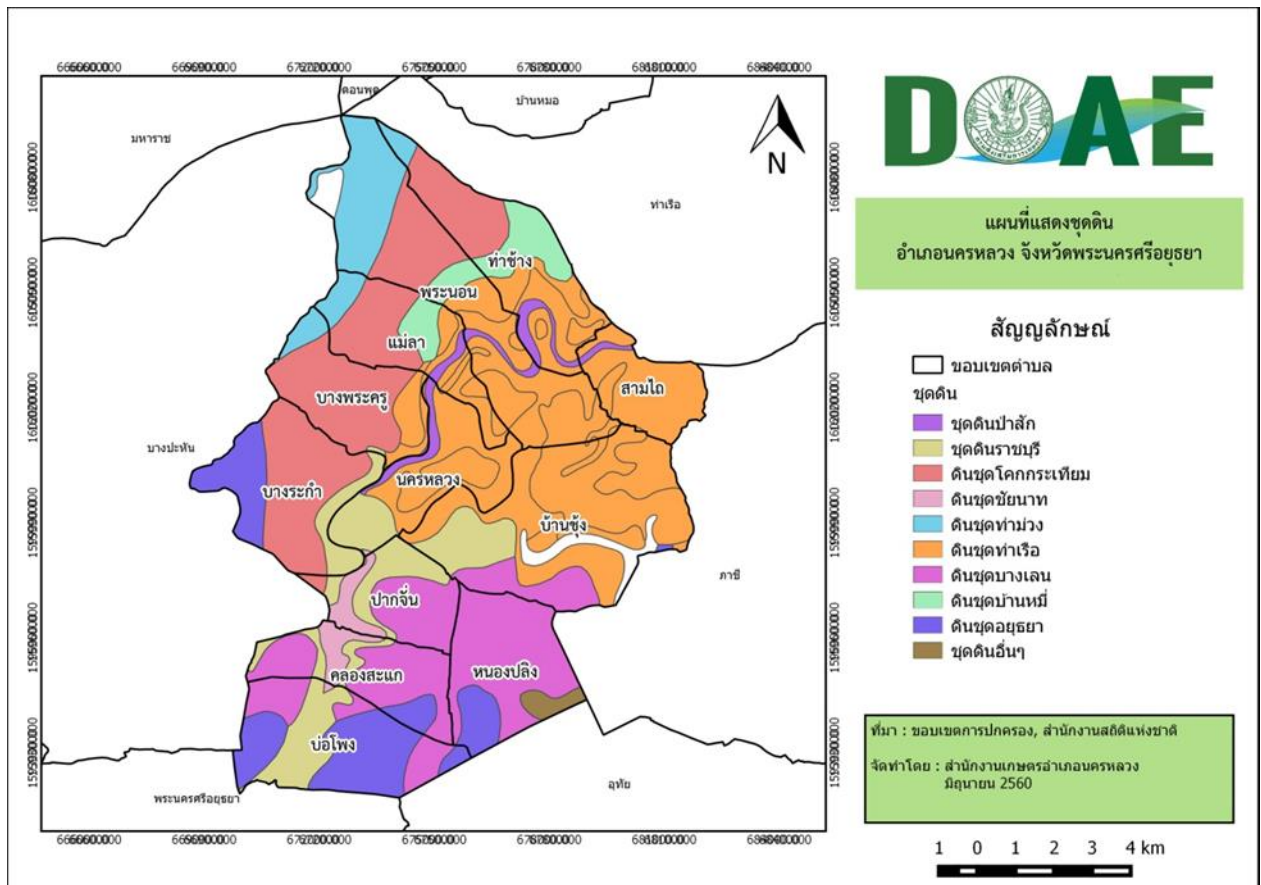
ตำบลนครหลวง สภาพภูมิประเทศมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มและมีที่ดอนเป็นบางแห่ง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา ไม่มีภูเขา ไม่มีป่าไม้ อำเภอนครหลวงมีแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน ๑ สาย คือ แม่น้ำป่าสัก เริ่มต้นจากตำบลสามไถ ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอ สิ้นสุด ณ ตำบลบ่อโพง ด้านทิศใต้ของอำเภอ

๒.๒ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

ดินในตำบลนครหลวง มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๒ ชุดดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ดินชุดท่าเรือ ดินชุดบ้านหมี่ ดินชุดชัยนาท มีลักษณะเป็นกลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

๒) ชุดดินราชบุรี มีลักษณะเป็นกลุ่มดินเหนียวสีดำนวลลึกมาก มีรอยแตกกระแหงกว้างและลึก ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ดินเหนียวจัด โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง แตกกระแหงกว้างและลึก ดินเปียกเหนียวมาก ทำให้การไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงชุดดินอำเภอนครหลวง

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๐)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลนครหลวง อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ปกคลุมในช่วงฤดูหนาว ทำให้บริเวณตำบลนครหลวงประสบกับสภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง และมรสุมอีกชนิดหนึ่ง คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ปกคลุมในช่วงฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตก

๓.๒ ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของอำเภอ นครหลวงออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งมีคุณสมบัติเย็นและแห้ง จะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากอำเภอ นครหลวง ตั้งอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ในเขตภาคกลาง อิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวจะช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้อากาศหนาวเย็นช้ากว่าสองภาคดังกล่าว โดยเริ่มมีอากาศหนาวเย็น ประมาณกลางเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป
- ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลง คือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบน ประกอบกับลมที่พัดปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้เป็นลมฝ่ายใต้ ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายน

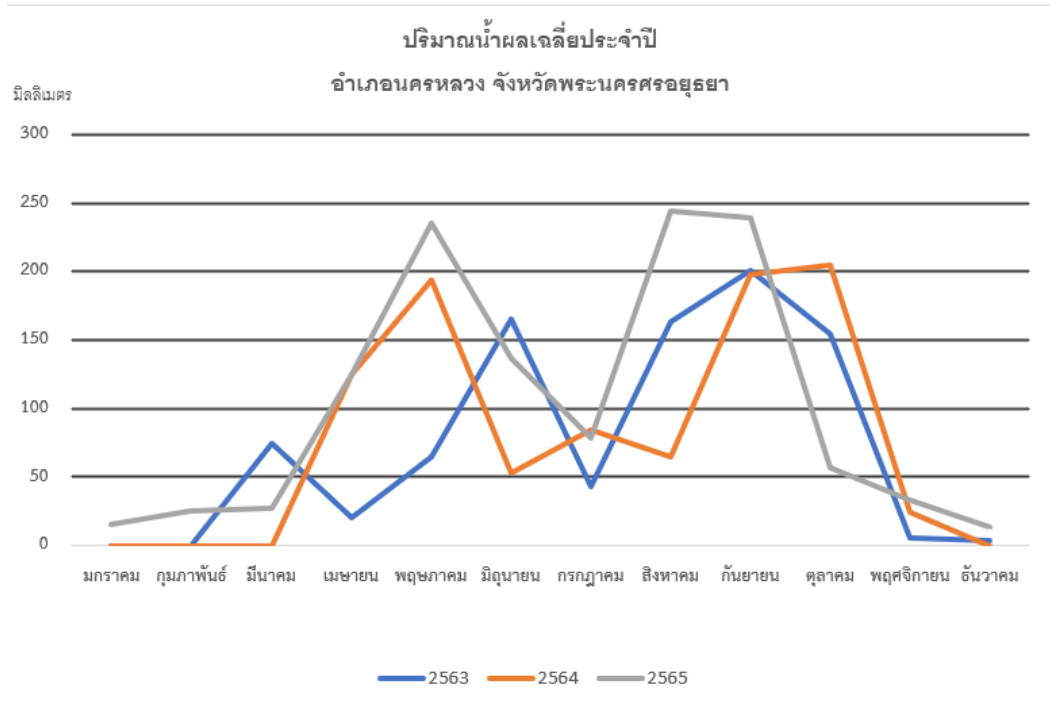
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พาดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคกลาง และภาคเหนือเป็นลำดับ ในระยะนี้ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดในรอบปี และเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

- อุณหภูมิ ตำบลนครหลวง อำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ทางตอนกลางของประเทศไทย พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ถูกขนาบด้วยพื้นที่สูง ๓ ด้าน คือ ทิวเขาทางด้านตะวันตกของประเทศ และเขตเทือกเขาและที่สูงทางภาคเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นเขตที่ราบสูง จึงมีอุณหภูมิค่อนข้างสูงและมีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวไม่หนาวจัด เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนจัดในรอบปี

- ฝน ตำบลนครหลวง อำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม และมีพื้นที่ไม่ค่อยกว้างขวาง ทำให้ปริมาณฝนต่างกันไม่มาก โดยฝนที่เกิดขึ้นเป็นฝนในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ในช่วงฤดูฝนเป็นส่วนใหญ่ และบางปีในช่วงฤดูฝนนี้อาจมีพายุดีเปรสชันเคลื่อนผ่านเข้ามาในบริเวณจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือใกล้เคียงทำให้ฝนตกเพิ่มขึ้นอีก และส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชันที่มีกำลังอ่อนและความรุนแรงมีไม่มากนัก แต่ส่งผลให้มีฝนตกหนัก และลมกระโชกแรงเป็นครั้งคราว บางครั้งอาจทำให้เกิดน้ำท่วมได้ โดยพายุดีเปรสชันดังกล่าว ส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชันที่อ่อนกำลังลงจากพายุโซนร้อนที่มีถิ่นกำเนิดจากทะเลจีนใต้ เป็นส่วนใหญ่

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

ตำบลนครหลวง อำเภอ นครหลวง มีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๗๔.๔๕ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม – ตุลาคม ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในช่วงเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ และธันวาคม โดยมีปริมาณ ๐.๐๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กันยายน โดยมีปริมาณ ๒๐๑.๐ มิลลิเมตร

ภาพที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๔ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕
(ที่มา : สถานีฝนอำเภอ นครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๖)

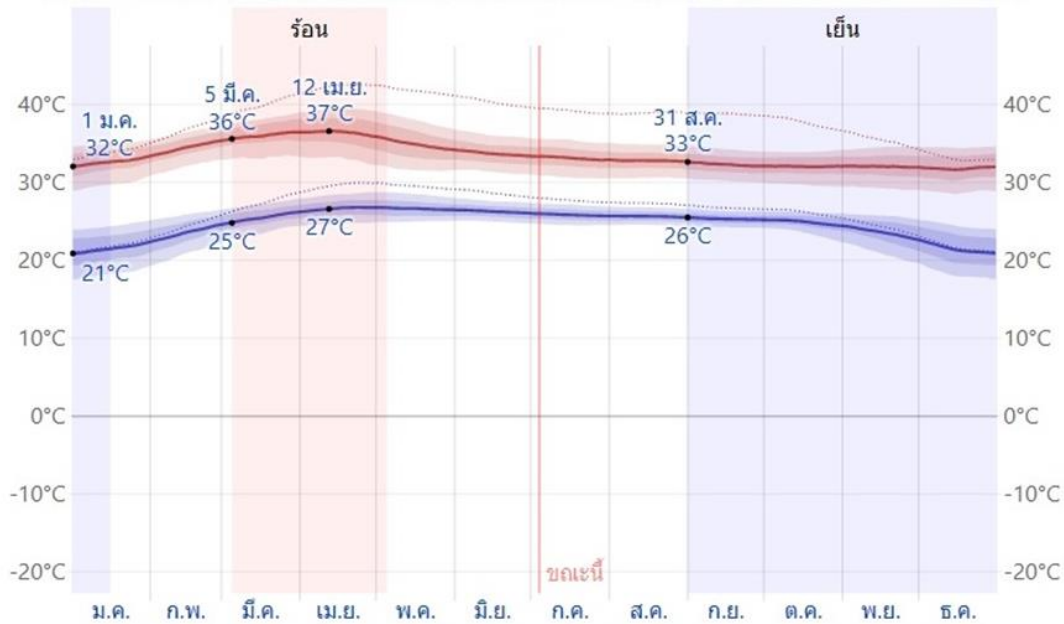
ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณน้ำฝน เป็นรายเดือน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓

เดือน	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓
	ปริมาณฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณฝน (มิลลิเมตร)
ทั้งปี	๑,๓๒๘.๗	๑,๑๕๕.๑	๖๒๗.๐	๘๙๓.๕
มกราคม	๓.๖	๕๖.๖	๐.๐	๐.๐
กุมภาพันธ์	๐.๐	๕.๐	๑๕.๑	๐.๐
มีนาคม	๔๐.๙	๔๔.๓	๒.๓	๗๔.๓
เมษายน	๔๕.๗	๑๙๖.๗	๑๑๙.๙	๒๐.๘
พฤษภาคม	๒๒๐.๔	๑๘๙.๒	๑๐๔.๔	๖๔.๙
มิถุนายน	๑๕๓.๓	๕๕.๒	๑๐๒.๑	๑๖๕.๗
กรกฎาคม	๑๖๘.๘	๖๑.๐	๕๒.๗	๔๒.๖
สิงหาคม	๒๗๔.๐	๑๒๘.๑	๑๑๖.๕	๑๖๔.๐
กันยายน	๑๒๖.๕	๒๔๑.๑	๑๐๕.๘	๒๐๑.๐
ตุลาคม	๑๘๖.๑	๑๔๑.๒	๖.๑	๑๕๕.๕
พฤศจิกายน	๙๐.๘	๑๐๕.๘	๒.๑	๕.๗
ธันวาคม	๑๘.๑	๒๐๑.๐	๐.๐	๐.๐

ที่มา : สถานีฝนอำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ.๒๕๖๔

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๔ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๖ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๑ องศาเซลเซียส

ภาพที่ ๔ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๕)

ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอ นครหลวง ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

เดือน	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
	(องศาเซลเซียส)	(องศาเซลเซียส)	(องศาเซลเซียส)
มกราคม	๓๓	๒๒	๒๗
กุมภาพันธ์	๓๔	๒๔	๒๙
มีนาคม	๓๖	๒๖	๓๐
เมษายน	๓๖	๒๗	๓๑
พฤษภาคม	๓๕	๒๗	๓๐
มิถุนายน	๓๔	๒๖	๒๙
กรกฎาคม	๓๓	๒๖	๒๙
สิงหาคม	๓๓	๒๖	๒๙
กันยายน	๓๒	๒๕	๒๘
ตุลาคม	๓๒	๒๕	๒๘
พฤศจิกายน	๓๒	๒๔	๒๘
ธันวาคม	๓๒	๒๑	๒๖

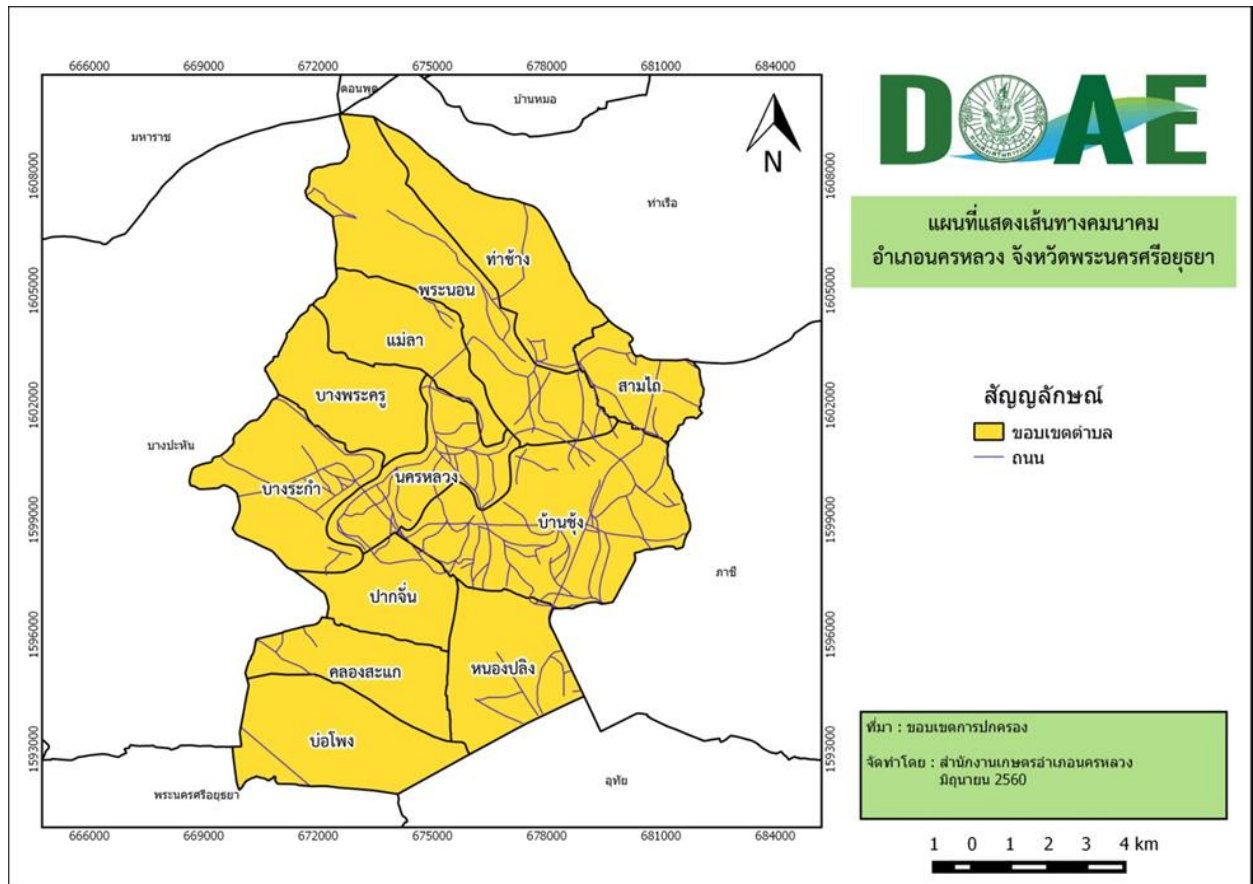
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๕

๔. เส้นทางคมนาคม

ทางบก ตำบลนครหลวง มีเส้นทางการคมนาคมสำหรับสัญจร ไป - มา และขนส่งสินค้าติดต่อเชื่อมโยงการคมนาคมกับภายนอก ดังนี้

๑. ถนนสายนครหลวง - ท่าเรือ เลียบแม่น้ำป่าสักทั้งฝั่งซ้ายและฝั่งขวา
๒. ถนนสายนครหลวง - ท่าเรือ เลียบคลองชลประทานทั้งฝั่งซ้ายและฝั่งขวา ของแม่น้ำป่าสัก
๓. สะพานข้ามแม่น้ำป่าสัก จำนวน ๑ สะพาน เชื่อมต่อถนนสายนครหลวง - ภาษี - บางปะหัน และมีเส้นทางสำหรับสัญจร ไป - มา ระหว่างชุมชนภายในเขตเทศบาล ดังนี้
 - ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ๖๔ สายเป็นถนนคอนกรีตช่วงสั้นๆ
 - สะพานลอยคนข้าม ๑ แห่ง ตั้งอยู่บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอนครหลวง

ทางน้ำ พื้นที่ตำบลนครหลวง มีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านกลาง ประชาชนใช้สัญจรไป - มา และขนส่งสินค้าทางเรือ ทั้งทางด้านเกษตรและอุตสาหกรรม

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมในเขตอำเภอนครหลวง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๐)

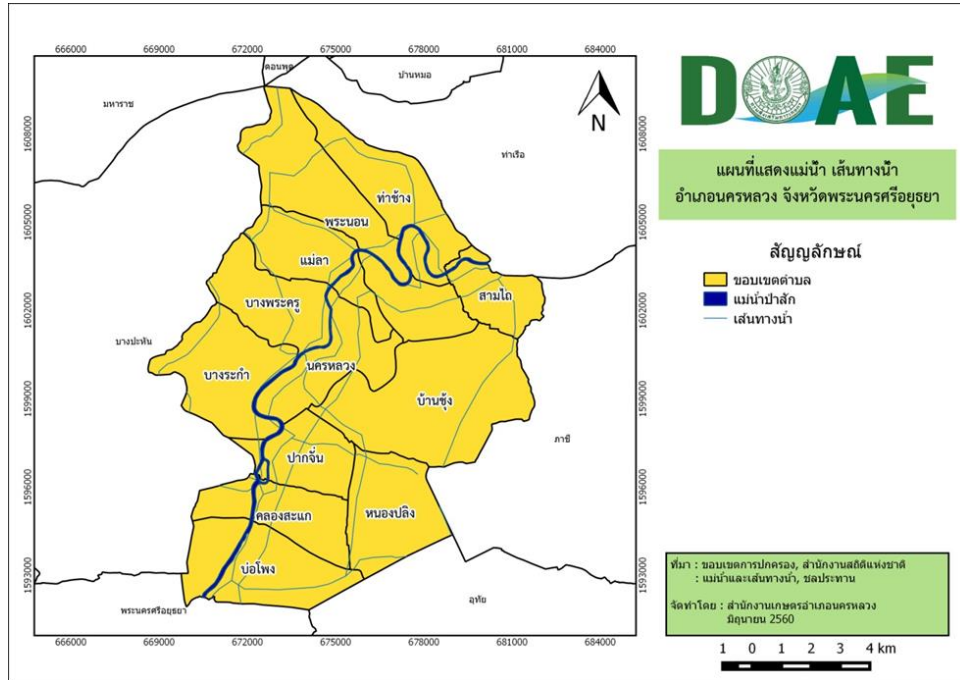
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง เป็นพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญๆ หลายแห่ง ดังนี้

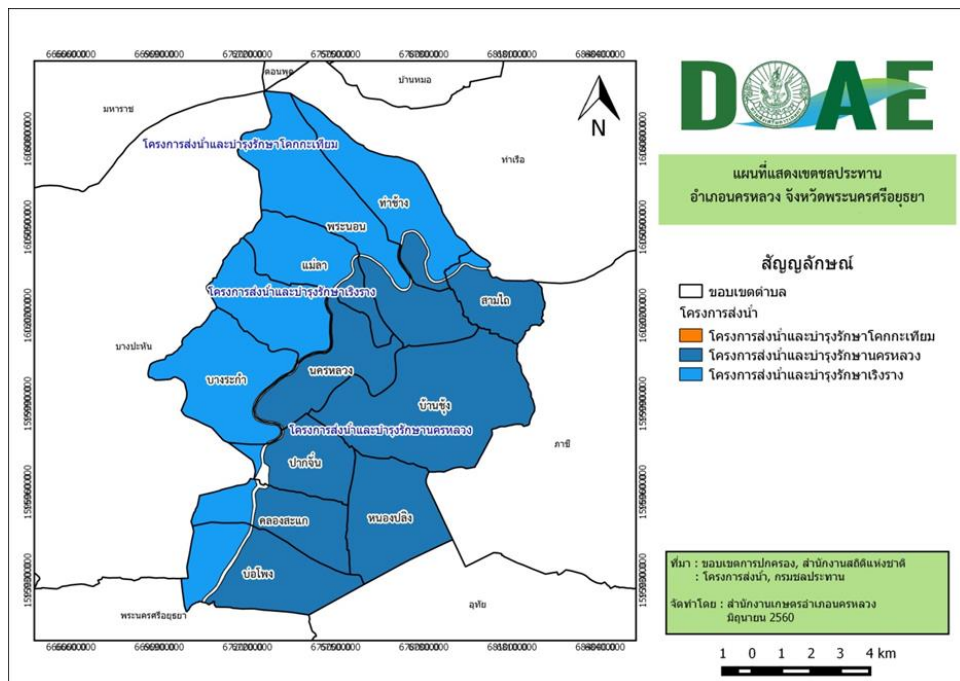
- ๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง มีแม่น้ำสายหลักไหลผ่าน จำนวน ๑ สาย ได้แก่ แม่น้ำป่าสัก อยู่ในเขตลุ่มน้ำ จำนวน ๒ ลุ่มน้ำ ได้แก่ ลุ่มน้ำป่าสักและลุ่มน้ำเจ้าพระยา

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง อยู่ในเขตโครงการส่งน้ำที่รับผิดชอบ ๑ โครงการ ได้แก่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครหลวง ซึ่งจะส่งน้ำผ่านไปยังคลองชลประทานและลำรางต่างๆ ในพื้นที่ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงแม่น้ำ เส้นทางน้ำ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๐)

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเขตชลประทาน
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๐)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑) สภาพเศรษฐกิจการเกษตร ตำบลนครหลวงมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๕,๗๓๔ ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร ที่สำคัญได้แก่ การทำนาปลูกข้าว มีพื้นที่ปลูกข้าว ๑,๘๗๕ ไร่ และมีการปลูกไม้ผลไม้อื่นต้น พืชไร่หลังนา ทำประมง และเลี้ยงสัตว์บ้างแต่ไม่มากนัก

๒) สภาพการผลิตข้าว ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจของตำบลนครหลวง เกษตรกรปลูกข้าวในฤดูนาปี และฤดูนาปรัง ปีละ ๒ ครั้ง หรือไม่มีฤดูและเวลาผลิตที่แน่นอน เนื่องจากพื้นที่การเกษตรที่ใช้ทำนาได้รับน้ำชลประทานครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่ ทำให้มีการทำนาต่อเนื่องและหมุนเวียนโดยตลอด และพบว่ามีการทำนาทุกระยะตั้งแต่เตรียมดินถึงการเก็บเกี่ยว วิธีการปลูกใช้ปลูกแบบนาหว่านน้ำตาม ชนิดพันธุ์ข้าวที่ใช้เป็นข้าวเจ้าประเภทไม่ไวต่อช่วงแสง ได้แก่ พันธุ์ปทุมธานี ๑ สุพรรณบุรี ๑ กข๓๑ (ปทุมธานี ๘๐) กข๔๗ กข๖๑ กข๘๕ ผลผลิตเฉลี่ย ๖๕๒ กิโลกรัมต่อไร่ (ที่ความชื้น ๑๕ เปอร์เซ็นต์)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๔๓๙,๑๕๙ ล้านบาท เป็นจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์ต่อหัวสูงเป็นลำดับที่ ๖ ของประเทศ โดยโครงสร้างทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับ

อันดับที่ ๑ คือ สาขาการผลิตอุตสาหกรรม

อันดับที่ ๒ คือ สาขาการขนส่ง การขายปลีกฯ

อันดับที่ ๓ คือ สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ฯ

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประชากรทั้งสิ้น ๔,๕๖๒ คน จำนวนครัวเรือน ๑,๕๓๓ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๒,๒๑๓ คน หญิง ๒,๓๔๙ คน แบ่งเป็น ๑๐ ชุมชน ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนครัวเรือนตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชุมชน	ชื่อชุมชน	ครัวเรือนทั้งหมด	ประชากร		
			หญิง	ชาย	รวม
๑	บ้านมอญสามัคคี	๒๖๓	๒๔๖	๒๕๑	๔๙๗
๒	เทพจันทร์ลอย	๑๗๐	๓๒๑	๒๘๙	๖๑๐
๓	ทรงธรรมพัฒนา	๘๖	๑๔๖	๑๓๗	๒๘๓
๔	หลวงปุ่นวมรวมใจ	๙๕	๒๑๔	๑๖๙	๓๘๓
๕	โพธิ์ชัยร่มเย็น	๒๓๒	๓๔๑	๒๘๙	๖๓๐
๖	โพธิ์ชัยพัฒนา	๑๕๓	๒๓๕	๒๑๑	๔๔๖
๗	ม่วงชุมพัฒนา	๒๐๔	๒๙๘	๒๔๖	๕๔๔
๘	สวนหลวงพัฒนา	๑๖๔	๒๑๐	๑๗๖	๓๘๖
๙	โคกมะลิ	๑๑๕	๒๐๒	๑๗๖	๓๗๘
๑๐	บึงบัว	๕๑	๗๔	๖๐	๑๓๔
รวม		๑,๕๓๓	๒,๒๘๗	๑,๘๖๘	๔,๑๕๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๖.๔ การศึกษา

ตำบลนครหลวง มีสถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในพื้นที่ จำนวน ๔ แห่ง ประกอบด้วย

๑. โรงเรียนวัดตะโหนด (ประชารักษ์เวสสถิตยวิทยา) ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๕ ตำบลนครหลวง
๒. โรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย) ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๒ ตำบลนครหลวง
๓. โรงเรียนนครหลวง "อุดมรัชต์วิทยา" เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ นครหลวง ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๕ ตำบลนครหลวง
๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนครหลวง ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๒ ตำบลนครหลวง

๖.๕ สาธารณสุข

ตำบลนครหลวง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพสต.) จำนวน ๑ แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลนครหลวง

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑. การนับถือศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลนครหลวง นับถือศาสนาพุทธ นอกจากนี้ยังมีการนับถือศาสนาอื่นๆ บ้าง

ตำบลนครหลวง มีวัดจำนวน ๖ แห่ง

- วัดนครหลวง ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๒ ตำบลนครหลวง
- วัดพร้าว ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๘ ตำบลนครหลวง
- วัดกลาง ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๔ ตำบลนครหลวง
- วัดเทพจันทร์ลอย ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลนครหลวง
- วัดโตนด ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๖ ตำบลนครหลวง
- วัดใหม่ชุมพล ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๗ ตำบลนครหลวง

๒. วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ตำบลนครหลวง มีโบราณสถานที่สำคัญ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ ปราสาทนครหลวง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลนครหลวง อำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับการขึ้นทะเบียนโบราณสถานและประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๗๕ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๗๘ ลักษณะของสถาปัตยกรรมเป็นองค์ปราสาท เป็นพุทธสถานจตุรมุขทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า มี ๓ ชั้น ชั้นที่ ๒ เป็นซุ้มระเบียงล้อมรอบ ชั้นบนมีมณฑปประดิษฐานพระพุทธรูปสี่รอย ปราสาทนครหลวง เริ่มสร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง โดยทรงโปรดให้ช่างไปถ่ายแบบมาจากปราสาทเมืองพระนครหลวง ประเทศกัมพูชา เพื่อเป็นที่พักร้อนก่อนที่จะเสด็จไปนมัสการรอยพระพุทธรูปจังหวัดสระบุรี ปราสาทนครหลวงสร้างไม่แล้วเสร็จในสมัยนั้น ต่อมาราวปี พ.ศ. ๒๓๕๒ ตาปะขาวปิ่น ได้สร้างวัดนครหลวงขึ้นโดยเอาปราสาทนครหลวง เข้าไปไว้ในเขตของวัดด้วย และมีการสร้างพระพุทธรูปสี่รอย ประดิษฐานไว้บนลานชั้นบนของปราสาท จากการดำเนินงานทางโบราณคดี ได้พบว่าวัตถุประสงค์แรกเริ่มของการสร้างปราสาท เป็นการสร้างเพื่อให้เป็นศาสนสถานในพระพุทธศาสนา มีใช้ที่ประทับระหว่างทางในการเสด็จไปนมัสการพระพุทธรูปที่ตั้งที่เข้าใจกันมาแต่เดิม

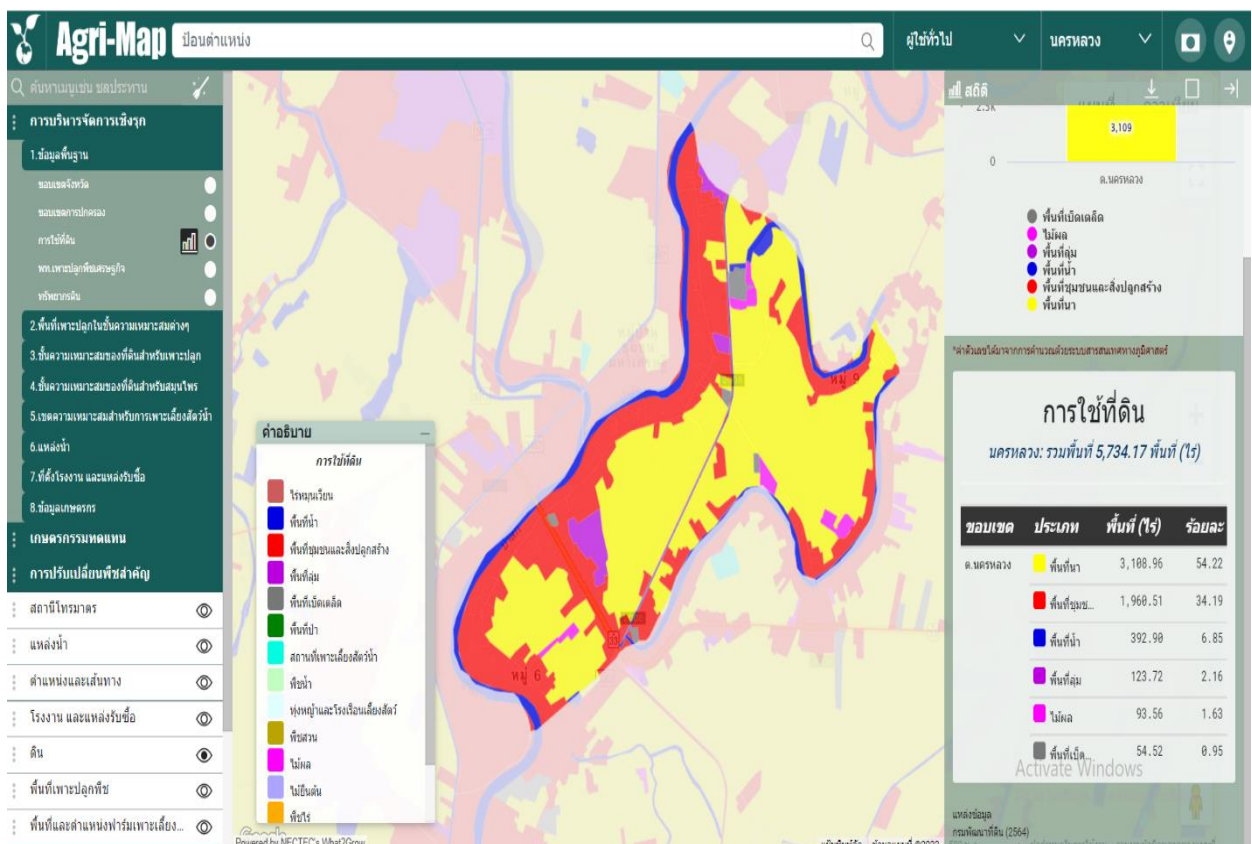
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

ตำบลนครหลวง มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน ๓,๑๐๘.๙๖ ไร่ ร้อยละ ๕๕.๒๒ รองลงมาคือพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑,๙๖๐.๕๑ ไร่ ร้อยละ ๓๔.๑๙ และพื้นที่น้ำจำนวน ๓๙๒.๙๐ ไร่ ร้อยละ ๖.๘๕

ตารางที่ ๕ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

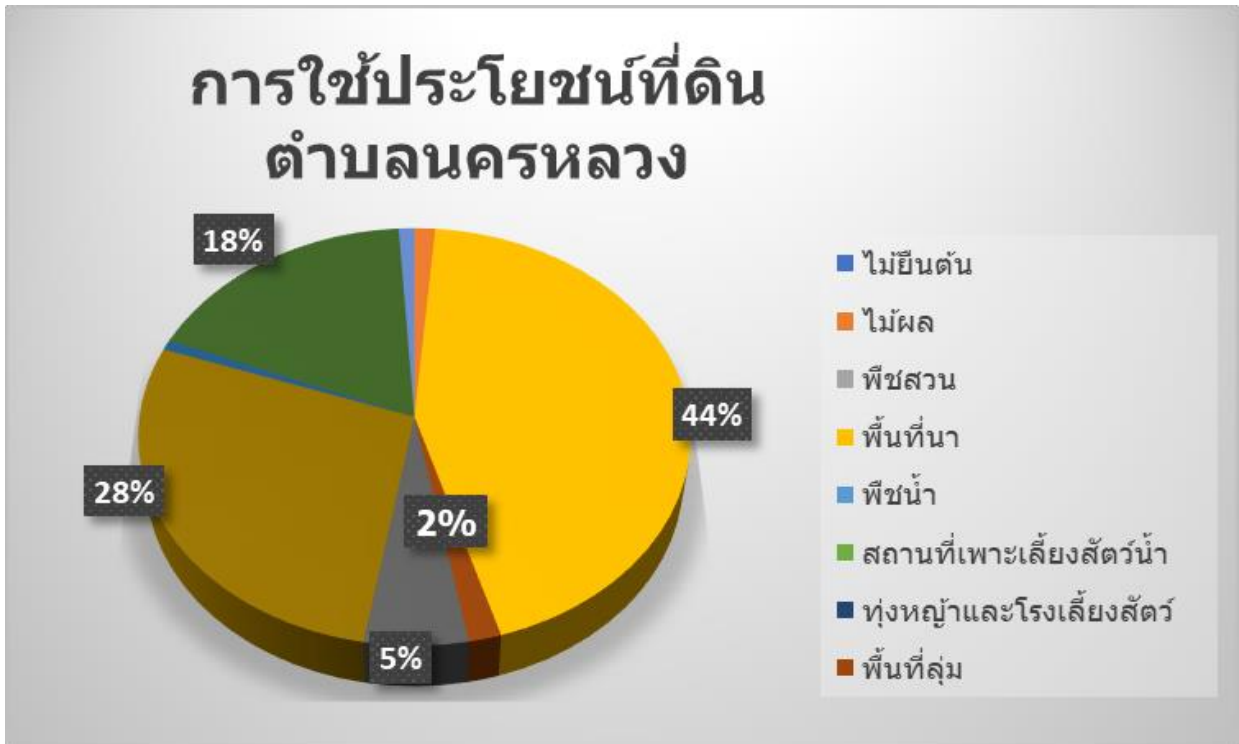
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า		
พืชไร่		
ไม้ยืนต้น		
ไม้ผล	๙๓.๕๖	๑.๖๓
พืชสวน		
พื้นที่นา	๓,๑๐๘.๙๖	๕๔.๒๒
พื้นที่น้ำ		
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ		
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์		
พื้นที่ลุ่ม	๑๒๓.๗๒	๒.๑๖
พื้นที่น้ำ	๓๙๒.๙๐	๖.๘๕
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑,๙๖๐.๕๑	๓๔.๑๙
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๕๔.๕๒	๐.๙๕

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๙ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลนครหลวง พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑,๘๗๕ ไร่ รองลงมาคือ ไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๘ ไร่ และไม้ยืนต้น มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๐ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น และพืชผัก

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบลนครหลวง	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ข้าว	๑,๘๗๕
อ้อย	
มันสำปะหลัง	
ยางพารา	
ปาล์มน้ำมัน	
พืชไร่	๒
ไม้ผล	๑๘
ไม้ยืนต้น	๑๐
พืชผัก	๓
ไม้ดอก/ไม้ประดับ	๑
รวม	๑,๙๐๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔

ภาพที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

ตำบลนครหลวง มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๗ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนพืชผักสมุนไพรปลอดสารพิษและสมุนไพรเพื่อสุขภาพ	๒๒๕/๑๗	๑	นครหลวง	๗
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ (ข้าว) ตำบลนครหลวง	๒๐/๒	๕	นครหลวง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารและงานฝีมือ ตำบลนครหลวง	๘/๒๒	๗	นครหลวง	๑๕

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ตารางที่ ๘ ข้อมูลกลุ่มยุวเกษตรกร ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	
โรงเรียนเทศบาลวัดตะไหนด		๕	นครหลวง	๒๑

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลนครหลวง

อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่

๑) เกษตรกร

(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

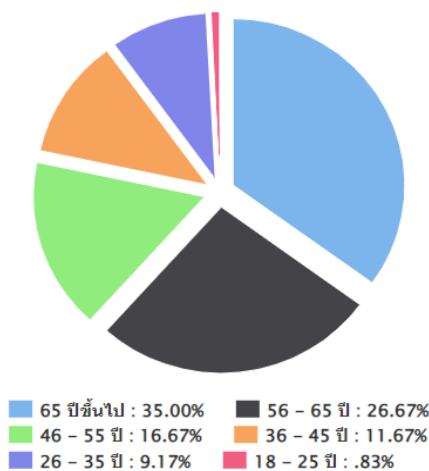
ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีครั้วเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๒๐ ครั้วเรือน โดยมีหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๒ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๗ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๙ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๔๒	๓๕
๕๖ - ๖๕ ปี	๓๒	๒๖.๖๗
๔๖ - ๕๕ ปี	๒๐	๑๖.๖๗
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๔	๑๑.๖๗
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๑	๙.๑๗
๑๘ - ๒๕ ปี	๑	๐.๘๓
รวม	๑๒๐	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔

หัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑๑ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลนครหลวง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

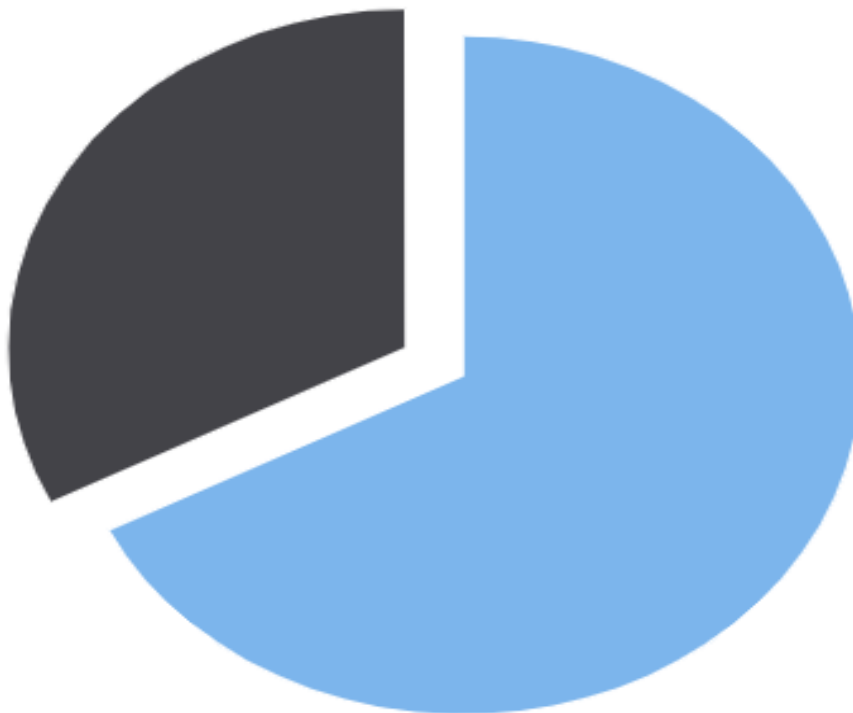
ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลัก ส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๘๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๕๐ และ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๐

ตารางที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๘๑	๖๗.๕๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๙	๓๒.๕๐
รวม	๑๒๐	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔

ลักษณะการประกอบอาชีพ

■ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก : 67.50%
 ■ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง : 32.50%

ภาพที่ ๑๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลนครหลวง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

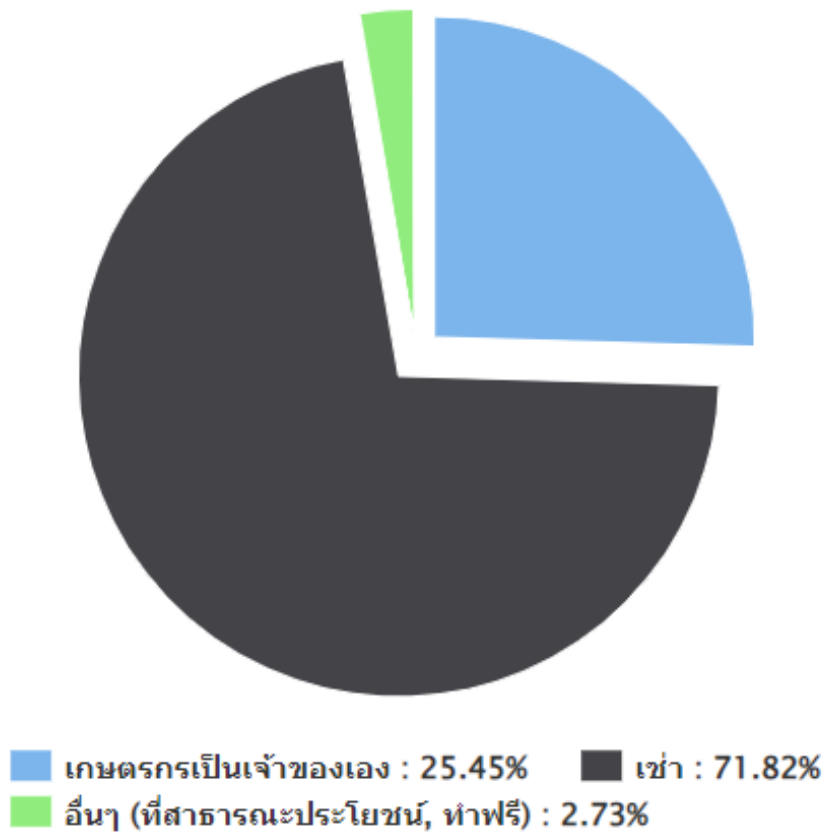
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า จำนวน ๗๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๘๒ รองลงมาคือเจ้าของเอง จำนวน ๒๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๔๕ และอื่นๆ จำนวน ๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒๘	๒๕.๔๕
เช่า	๗๙	๗๑.๘๒
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ท้าฟรี)	๓	๒.๗๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๑๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลนครหลวง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

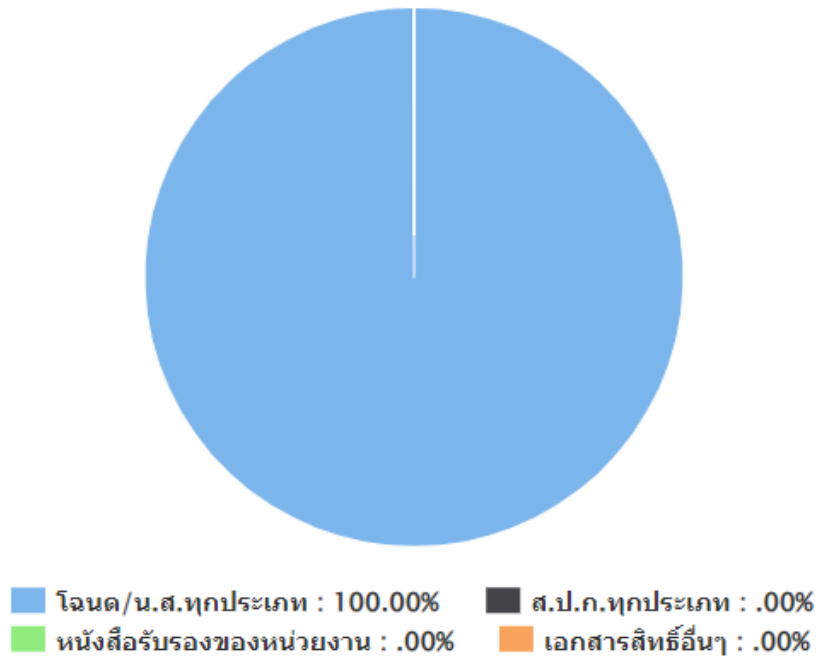
เกษตรกรตำบลนครหลวง มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด/น.ส.ทุกประเภท จำนวน ๒๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๒๘	๐	๐	๐	๒๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๑๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีกลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๗ ราย วิชาหกิจชุมชน ๓ แห่ง สมาชิก ๔๕ ราย และกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๕๐ ราย

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิชาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
นครหลวง	-	-	-	-	๑	๑๗	๓	๔๕	-	-	๑	๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ และศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
นครหลวง	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๓ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวน ๙ ราย และหมอดินอาสา ๙ ราย ประมงอาสา ๓ ราย ครูบัญชีอาสา ๑ ราย และเศรษฐกิจการเกษตรอาสา ๑ ราย อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
นครหลวง	-	-	๓	-	๙	๙	-	๑	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
๑	นายสุวรรณ อบกกลิ่น	๘๐ ม.๔ ต.นครหลวง	การปรับปรุงบำรุงดิน
๒	นายสาคร ขำศรีพงษ์	๒๐/๒ ม. ๕ ต.นครหลวง	การบริหารจัดการศัตรูพืช

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตำบลนครหลวง มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จำนวน ๑ ศูนย์

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้ข้าวชุมชน ตำบลนครหลวง

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสมชัย ชื่นพงษ์ อายุ ๗๒ ปี

บ้านเลขที่ : ๑๘/๑ หมู่ ๙ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลนครหลวง ส่วนใหญ่ปลูกข้าวร้อยละ ๙๕ และพื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (S๑) ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยเป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน อาศัยน้ำจากระบบชลประทานในการทำการเกษตร ๑๐๐ % ผลผลิตต่อไร่อยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ พันธุ์ข้าวที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ส่งเสริมที่ทางการรับรองและมีความเหมาะสมกับพื้นที่ ต้นทุนผลิตค่อนข้างสูง โดยเฉพาะราคาปุ๋ยและสารเคมีที่มีราคาแพง

แนวทางการพัฒนา : ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต การใช้สารชีวภัณฑ์ ลดการเผาตอซัง การปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นต้น

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การลดต้นทุนการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การใช้เมล็ดพันธุ์ที่ถูกต้องและเหมาะสม

๒. การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

๓. การปรับปรุงบำรุงดิน

หลักสูตรบังคับ : ๑. เกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน

๒. การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๓. การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

๔. การปรับปรุงบำรุงดิน

๕. การผลิตพืชอาหารปลอดภัยตามระบบ GAP

หลักสูตรเสริม : ๑. การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม

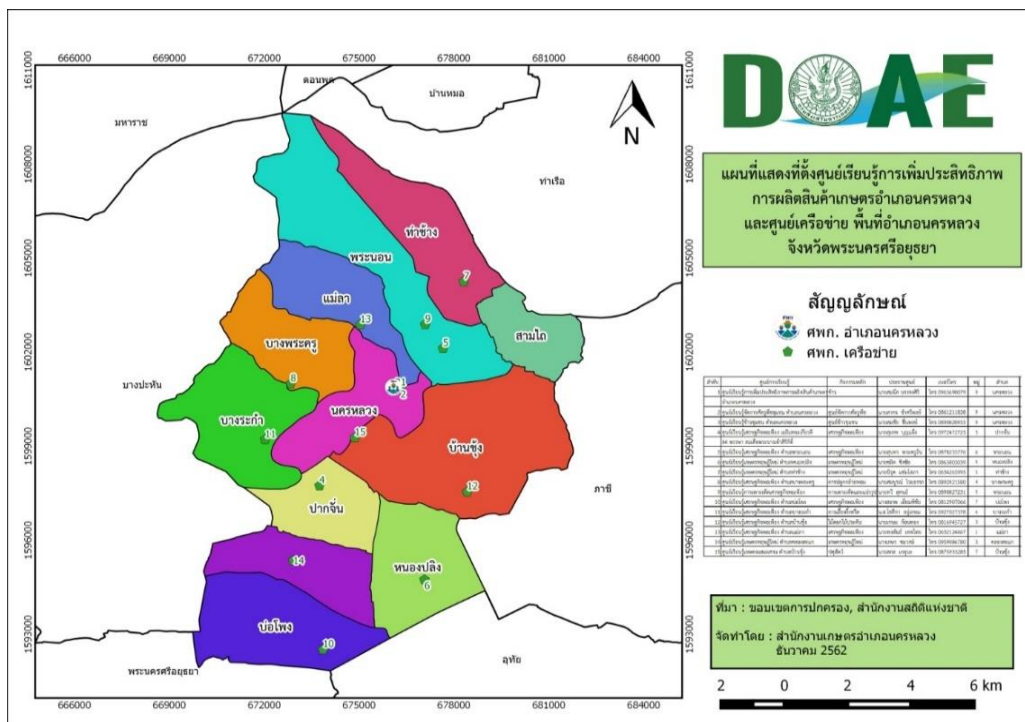
๒. การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล IFPP

๓. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ตารางที่ ๑๗ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อศูนย์เรียนรู้	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้ข้าวชุมชน ตำบลนครหลวง	ข้าว	๙	นครหลวง	นายสมชัย ชื่นพงษ์	๐๘๙๐๘๒๐๔๕๕
๒	ศูนย์เรียนรู้จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลนครหลวง	การจัดการศัตรูพืช	๙	นครหลวง	นายสาคร ชำศรีพงษ์	๐๘๖-๑๒๑๑๘๓๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๕ แสดงที่ตั้งของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕)

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

ตำบลนครหลวง มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ แปลงใหญ่ข้าว ตำบลนครหลวง สมาชิกจำนวน ๕๐ ราย พื้นที่จำนวน ๑,๑๙๐.๗๕ ไร่

ที่อยู่ : หมู่ ๙ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กิจกรรม : ข้าว

เป้าหมายการดำเนินงาน : ลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๙ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๗๕๐ บาท (๖.๔๖%)

เป้าหมายผลผลิต : เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๘๙๐ กิโลกรัม/ไร่ (๑๑.๒๕ %)

เป้าหมายรายได้ : ๓,๒๘๙ บาท/ไร่

ประมาณการรายจ่าย : ๔,๐๐๙ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. เพิ่มแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ (ปทุมธานี ๑)
๒. สนับสนุนการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๓. รวมกลุ่มซื้อปัจจัยการผลิต
๔. การผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน GAP ส่วนเมล็ดพันธุ์ และข้าวสำหรับบริโภค
๕. เพิ่มปริมาณการแปรรูปเป็นข้าวสาร

ตารางที่ ๑๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้	
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
ค่าเตรียมดิน			←→											๕๒๐	
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว (อัตรา ๒๐ กก./ไร่, ราคา ๑๘ บ./กก.)				←→										๒๗๐	
ค่าจ้างปลูก (ค่าจ้างหวานข้าว/ไรย์ข้าว งอก)					←→									๖๐	
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)						←→								๒๔๓	
ค่าจ้างฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช (จำนวน ๒ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)						←→								๑๒๐	
ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ สูตร ๑๘ - ๘ - ๘							←→							๒๖๗	
ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒ สูตร ๔๖ - ๐ - ๐								←→						๒๙๐	
ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๓ สูตร														-	
ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก/ ปุ๋ยคอก)														-	
ค่าจ้างใส่ปุ๋ยเคมี / อินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก/ ปุ๋ยคอก) (จำนวน ๒ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)							←→							๑๒๐	
ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ								←→						๕๐	
ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่างๆ (จำนวน ๑ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)								←→						๖๐	

ค่าสารเคมีป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูพืช								←→					๔๐	
ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช (จำนวน ๑ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)								←→					๖๐	
ค่าสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช								←→					๒๐	
ค่าจ้างฉีดสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช (จำนวน.....ครั้งๆ ละ.....บาท)													-	
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ตลอดฤดูกาลผลิต)								←→					๓๐๐	
ค่าทำความสะอาดแปลง													-	
ค่าแหวกน้ำ													-	
ค่าซ่อมข้าว													-	
ค่ากำจัดพันธุปน (ข้าวตืด/วัชพืช)													๐	
ค่าเก็บเกี่ยว								←→					๕๐๐	
ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี								←→					๘๙	
ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)								←→					๑,๐๐๐	
รวมต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)													๔,๐๐๙	
ผลผลิต (กก./ไร่)													๘๙๐	
ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)													๘.๒๐	
รายได้ (บาท/ไร่)														๗,๒๙๘
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)														๓,๒๘๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง ลักษณะชุดดินที่พบ จัดเป็นกลุ่มชุดดินที่ ๔ และ ๒๑ มีลักษณะดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๔ ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็วหรือค่อนข้างเร็ว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หนาดินอาจแตกกระแหว่งเป็นร่องในฤดูแล้ง และอาจมีรอยอุ้มน้ำในดิน ดินบนมีสีดำ หรือเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทา น้ำตาล น้ำตาลอ่อนหรือเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสี

น้ำตาลปนเหลือง สีเหลือง สีน้ำตาลแก่ หรือสีแดง อาจพบก้อนปูน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีส
ในชั้นดินล่าง ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนจะมีปฏิกริยาเป็นกลางหรือต่าง
ปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา บางแห่งยกร่อง เพื่อปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง
ปัญหา โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วม
ขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบ
พืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒
สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนา
แหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบ
เตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร
ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์
น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วง
เจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืช
ที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๒๑ ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำในส่วนต่ำของพื้นที่ริม
แม่น้ำ ปฏิบัติการดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปาน
กลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ลุ่ม
ระหว่างสันทรายหรือระหว่างเนินทรายชายฝั่งทะเล มีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วง
ฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว เนื้อดินเป็นพวกดินทราย สีดินเป็นสีเทา พบจุดประสีน้ำตาล
หรือสีเหลือง บางแห่งมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดินชั้นล่าง ปฏิบัติการดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง
แต่ถ้ามีเปลือกหอยปะปนอยู่ ปฏิบัติการดินเป็นกลางถึงเป็นด่างจัด

การใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งทิ้งให้รกร้างว่างเปล่า มีพืชต่าง ๆ ขึ้นอยู่ทั่วไป

ปัญหา ดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนน้ำนาน บางพื้นที่อาจได้รับอันตรายจากน้ำไหลบ่าท่วมขัง
และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

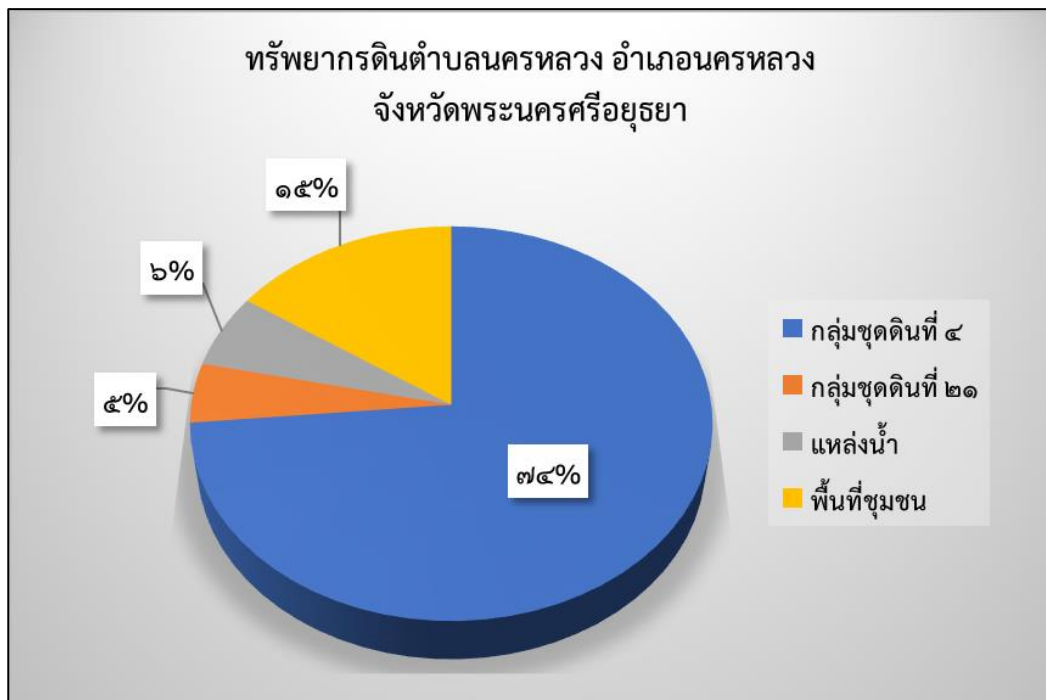
ปลูกข้าว เลือกระยะเวลาปลูกให้เหมาะสมกับฤดูกาล ปรับสภาพพื้นที่ให้ราบเรียบ และทำคันดินเพื่อ
ช่วยกักเก็บน้ำ ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘
กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-
๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืช
ไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่
ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ทำคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไม่ให้เกิดเสื่อมโทรมลง ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ตารางที่ ๑๙ แสดงทรัพยากรดินตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
กลุ่มชุดดินที่ ๔	๔,๑๙๓	๗๔
กลุ่มชุดดินที่ ๒๑	๒๗๘	๕
แหล่งน้ำ	๓๔๕	๖
พื้นที่ชุ่มชื้น	๘๘๕	๑๖
รวม	๕,๗๐๑	๑๐๐

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕

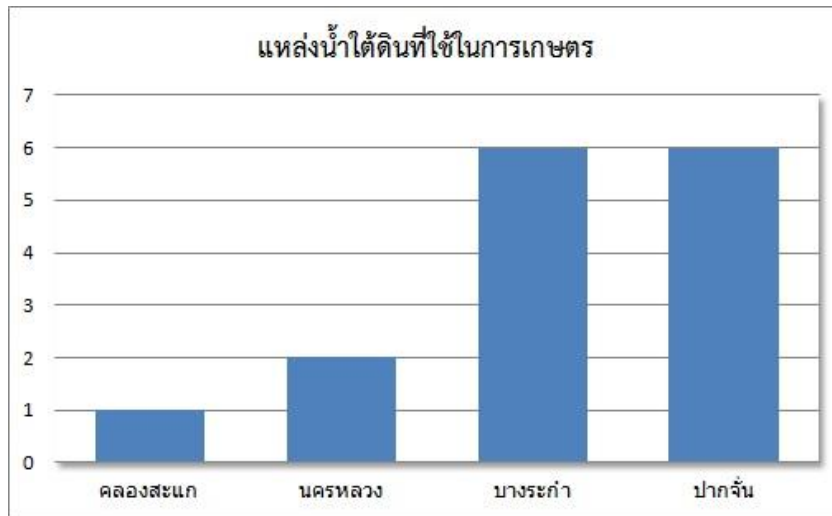

ภาพที่ ๑๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕)

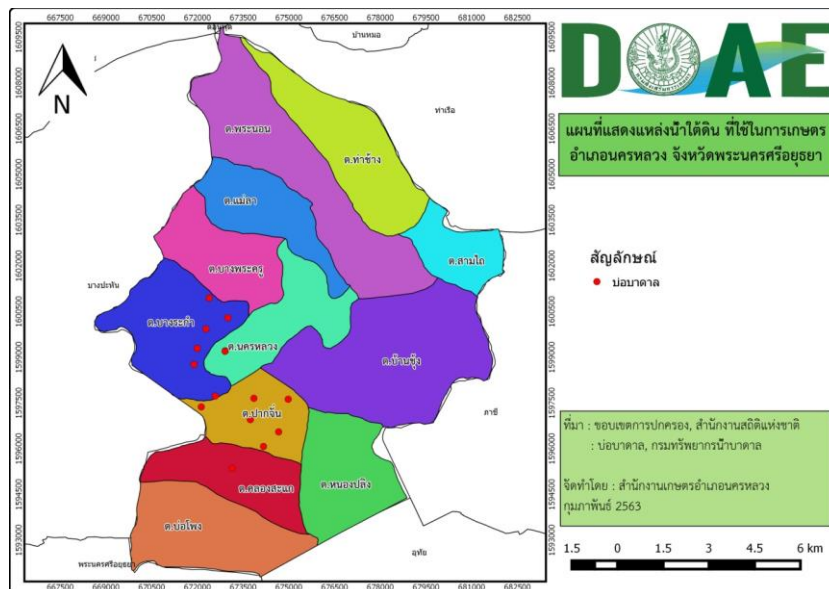
๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ที่อาศัยน้ำฝนในการทำ การเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๑๐๐ % ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ตำบลนครหลวงยังมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ในยามขาดแคลน ได้แก่ บึงฝรั่ง และบึงบัว ตั้งบริเวณหมู่ที่ ๖ และ ๙ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตร ดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ใช้ในการเกษตร รวมทั้งสิ้น ๒ บ่อ
- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลำคลอง ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝนและการบริหารจัดการน้ำจากเขื่อน จากโครงการชลประทานในพื้นที่

ภาพที่ ๑๗ แสดงจำนวนแหล่งน้ำใต้ดินที่ใช้ในการเกษตร อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, ๒๕๖๔)

ภาพที่ ๑๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินที่ใช้ในการเกษตร อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, ๒๕๖๔)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ไม่มี

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

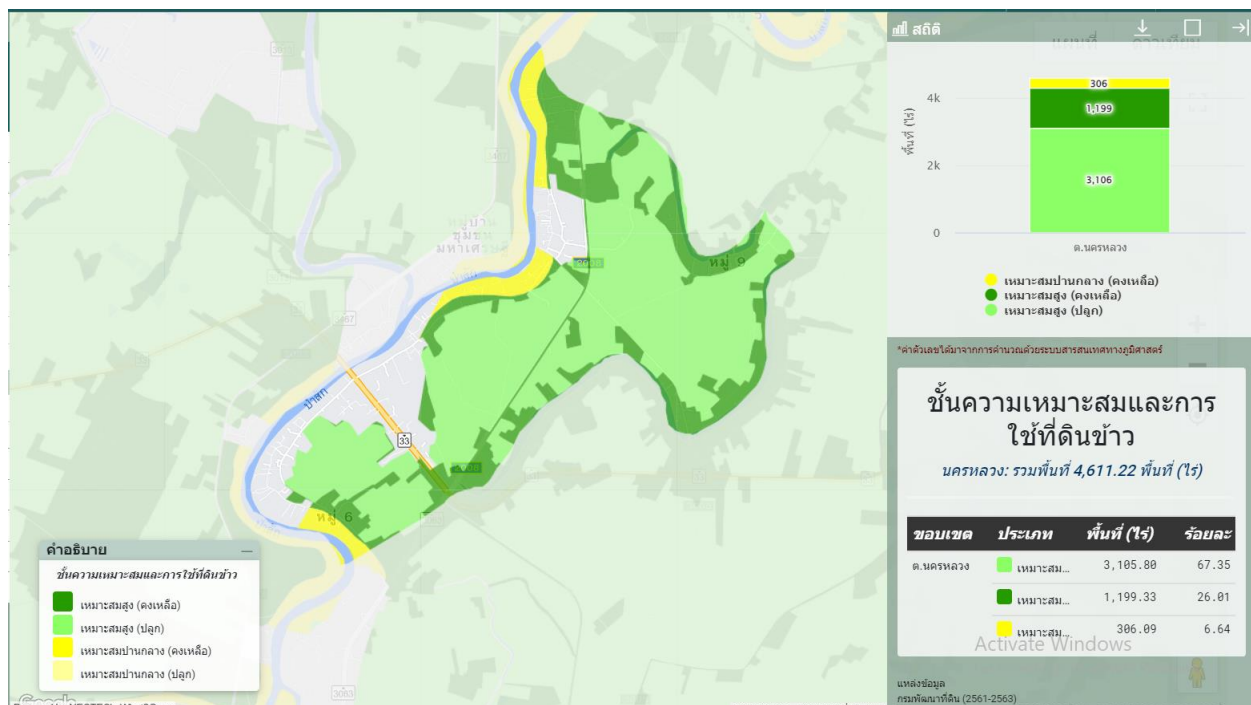
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๔,๖๑๑.๒๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔,๓๐๕.๑๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๓๖ และเหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓๐๖.๐๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๔

ตารางที่ ๒๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
นครหลวง	๔,๓๐๕.๑๓	-	๓๐๖.๐๙	-	๔,๖๑๑.๒๒

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

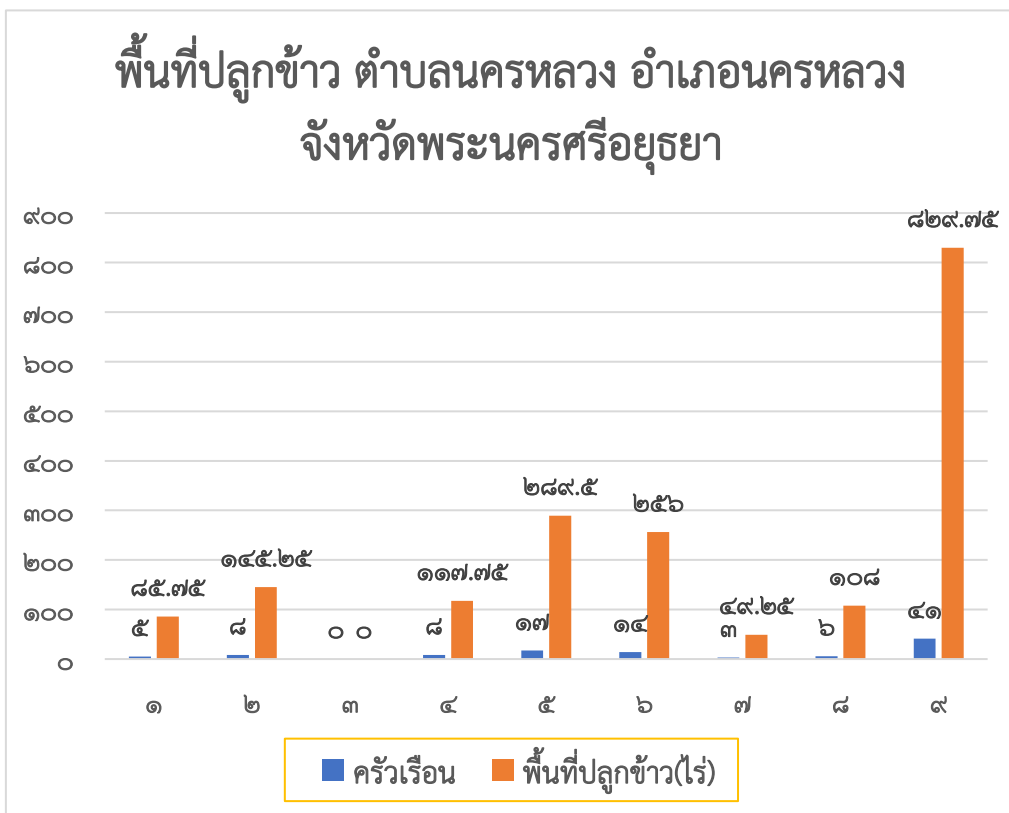
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑,๘๘๑.๒๕ ไร่ โดยพื้นที่หมู่ ๙ ปลูกมากที่สุด จำนวน ๘๒๙.๗๕ ไร่ รองลงมาคือพื้นที่หมู่ ๕ จำนวน ๒๘๙.๕๐ ไร่ และพื้นที่หมู่ ๖ จำนวน ๒๕๖.๐๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	๕	๘๕.๗๕
๒	๘	๑๔๕.๒๕
๓	๐	๐.๐๐
๔	๘	๑๑๗.๗๕
๕	๑๗	๒๘๙.๕๐
๖	๑๔	๒๕๖.๐๐
๗	๓	๔๙.๒๕
๘	๖	๑๐๘.๐๐
๙	๔๑	๘๒๙.๗๕
รวม	๘๕	๑,๘๘๑.๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕)

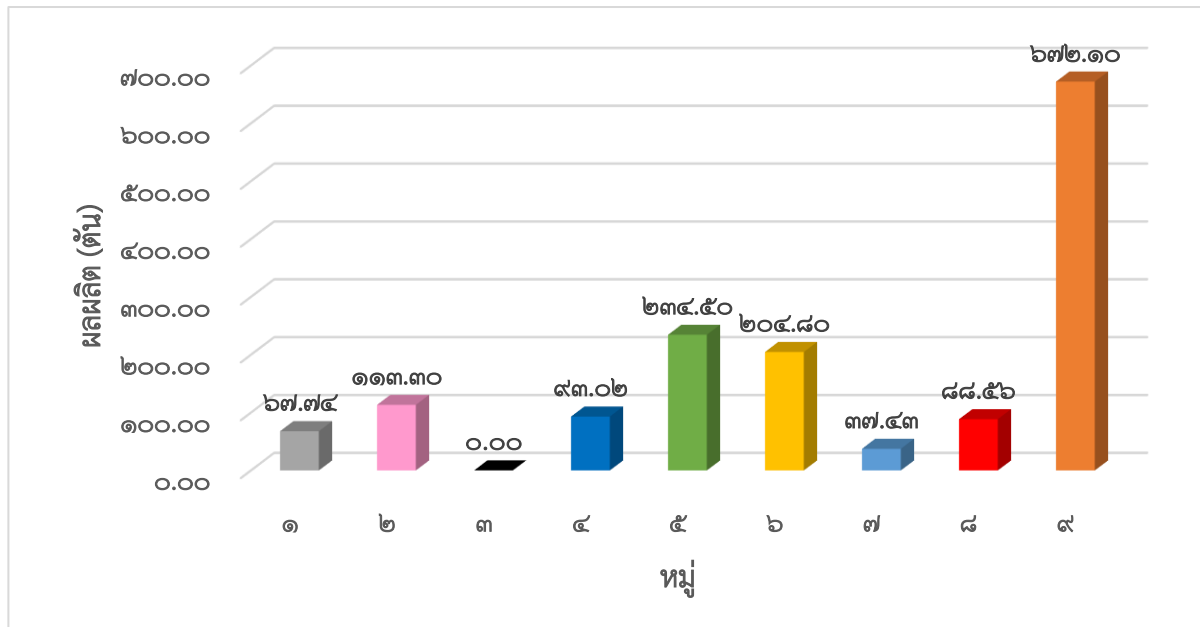
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑,๘๘๑.๒๕ ไร่ ๘๕ ครัวเรือน โดยมีปริมาณการผลิตอยู่ที่ ๑,๕๑๑.๔๔ ตัน

ตารางที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พื้นที่การเกษตร (หมู่)	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๕	๘๕.๗๕	๘๕.๗๕	๖๗.๗๔	๐.๗๙
๒	๘	๑๔๕.๒๕	๑๔๕.๒๕	๑๑๓.๓๐	๐.๗๘
๓	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๘๐
๔	๘	๑๑๗.๗๕	๑๑๗.๗๕	๙๓.๐๒	๐.๗๙
๕	๑๗	๒๘๙.๕๐	๒๘๙.๕๐	๒๓๔.๕๐	๐.๘๑
๖	๑๔	๒๕๖.๐๐	๒๕๖.๐๐	๒๐๔.๘๐	๐.๘๐
๗	๓	๔๙.๒๕	๔๙.๒๕	๓๗.๔๓	๐.๗๖
๘	๖	๑๐๘.๐๐	๑๐๘.๐๐	๘๘.๕๖	๐.๘๒
๙	๔๑	๘๒๙.๗๕	๘๒๙.๗๕	๖๗๒.๑๐	๐.๘๑
รวม	๘๕	๑,๘๘๑.๒๕	๑,๘๘๑.๒๕	๑,๕๑๑.๔๔	
	เฉลี่ย				๐.๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง เช่น ปทุมธานี๑ สุพรรณบุรี๑ กข๓๑ กข๔๗ กข๕๗ และ กข๖๑ เป็นต้น

(๒) การเตรียมดิน พื้นที่นาส่วนใหญ่เป็นการทำนาหว่านน้ำตาม เกษตรกรมีการเตรียมดิน โดย การไถ ทำเทือกและซักร่อง

(๓) การปลูก เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นการทำนาหว่านน้ำตาม โดยใช้เครื่องหว่านสะพายหลัง

(๔) ระบบการให้น้ำ เกษตรกรใช้เครื่องสูบน้ำจากคลองชลประทานเข้าสู่แปลงนา

(๕) การดูแลรักษา เกษตรกรกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคนและสารเคมี มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชร่องก่อนงอกควบคู่ไปพร้อมกับการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชหลังงอก

(๖) การใส่ปุ๋ย เกษตรกรส่วนใหญ่ใส่ปุ๋ยโดยใช้แรงงานคนในการใส่ปุ๋ยเคมี และใส่ปุ๋ยเคมี จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อข้าวอายุ ๒๕ - ๓๐ วัน โดยใช้สูตร ๑๖ - ๒๐ - ๐ ในอัตรา ๒๕ กก./ไร่ ครั้งที่ ๒ เมื่อ ข้าวอายุ ๘๐ - ๙๐ วัน โดยใช้สูตร ๑๘ - ๘ - ๐ ในอัตรา ๒๕ กก./ไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีการเก็บเกี่ยวโดยใช้รถเกี่ยวขนาดข้าว และรถขนส่งไปยังโรงสี หรือลานรับซื้อข้าว

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวทันที

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าวตามอาการของโรคและแมลง โดยใช้ทั้งสารเคมีและสารชีวภัณฑ์ร่วมกันในการป้องกันกำจัด

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง มีการปลูกข้าว ดังนี้

ตารางที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชนิดสินค้า (ข้าว)		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูนาปี	การปลูก				←							→	
	เก็บเกี่ยว	→							←				
ฤดูนาปรัง	การปลูก			→								←	
	เก็บเกี่ยว			←					→				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง เป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ มีต้นทุนการผลิตข้าว ๕,๑๕๕ บาท

ตารางที่ ๒๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	ราคาเฉลี่ย (บาท/ไร่)
1	ค่าเตรียมดิน (ไถ/ตีดิน 300 บาท, ย้ำ+ลูบเทือก+ซักร่อง 250 บาท)	550
2	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว อัตรา 25 กก./ไร่	450
3	ค่าจ้างปลูก (หว่าน)	120
4	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (คุม 140 บาท ฆ่าหญ้า 150 บาท)	290
5	ค่าจ้างฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช 2 ครั้ง	120
6	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ 1 สูตร 16-20-0 อัตรา 30 กก./ไร่	1130
7	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ 2 สูตร 46-0-0 อัตรา 15 กก./ไร่	760
8	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ 3 สูตร อัตรา กก./ไร่	
9	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก/ ปุ๋ยคอก) อัตรา กก./ไร่	
10	ค่าจ้างใส่ปุ๋ย 2 ครั้ง (รวมปุ๋ยเคมีและอินทรีย์)	120
11	ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ	120
12	ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่างๆ 1 ครั้ง	80
13	ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	545
14	ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช 3 ครั้ง	180
15	ค่าสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	
16	ค่าจ้างฉีดสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ครั้ง	
17	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ต่อรอบการผลิต) 5 ลิตร	175
18	ค่าไฟฟ้า (ต่อรอบการผลิต)	
19	ค่าทำความสะอาดแปลง เช่น ตัดหญ้า ฯลฯ	
20	ค่าซ่อมข้าว	
21	ค่ากำจัดพันธุ์ปน (ข้าวตีด/วัชพืช)	
22	ค่าเก็บเกี่ยว	550
23	ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี	130
24	ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)	1,000
25	อื่นๆ ระบุ	
26	รวมต้นทุนการผลิต	6,320.00
27	ผลผลิต (กก./ไร่)	820
28	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	9.00
29	รายได้	7,380.00
30	กำไรสุทธิ	1,060.00

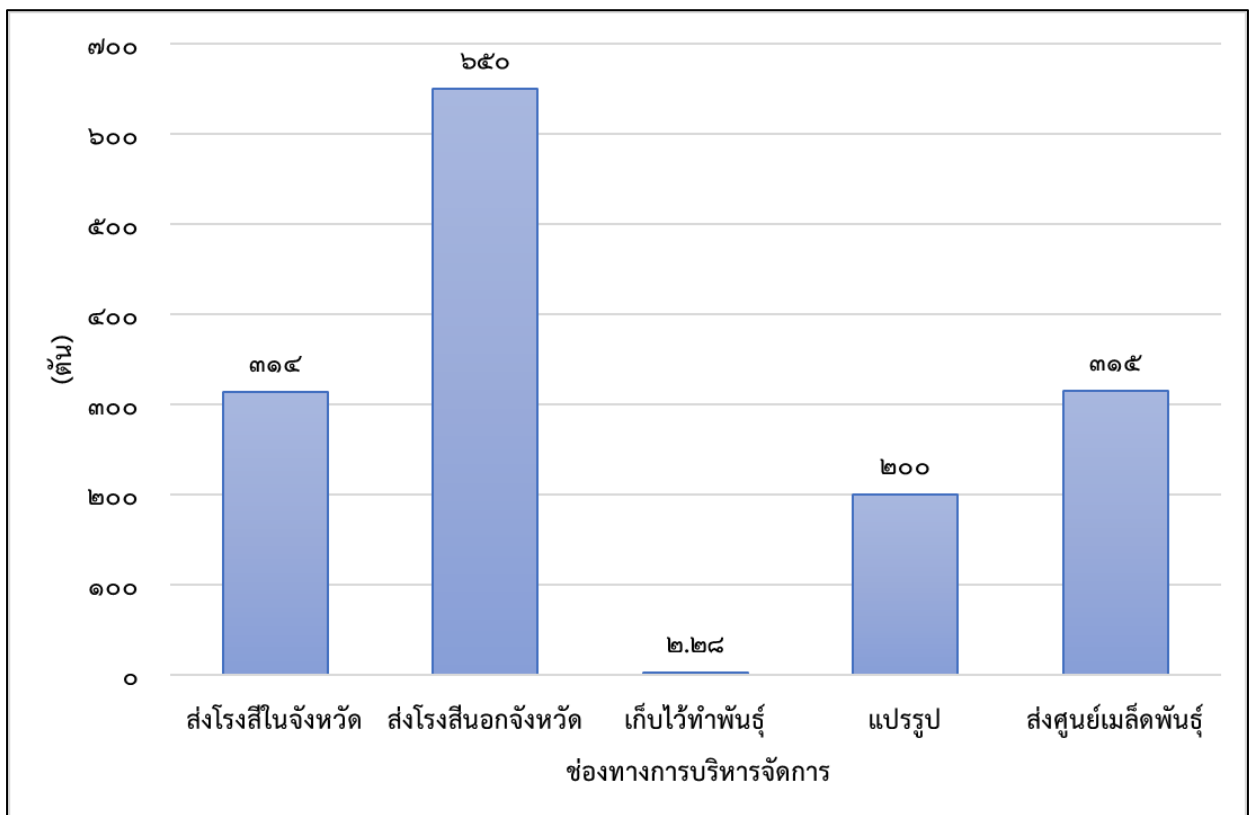
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/ วิธีการตลาด

สถานการณ์การตลาดข้าว ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกษตรกรปลูกข้าวโดยใช้พันธุ์ข้าวตามความต้องการของตลาด ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตสูง คุณภาพดี และส่วนหนึ่งผลิตข้าวพันธุ์ส่งศูนย์ข้าว เมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์จะส่งศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลพบุรี เกษตรกรที่เหลือจะส่งไปขายยังโรงสีหรือท่าข้าวทันที มีเพียงบางส่วนที่เก็บไว้ทำพันธุ์ และแปรรูปเป็นข้าวสาร

(๑) วิธีการตลาด

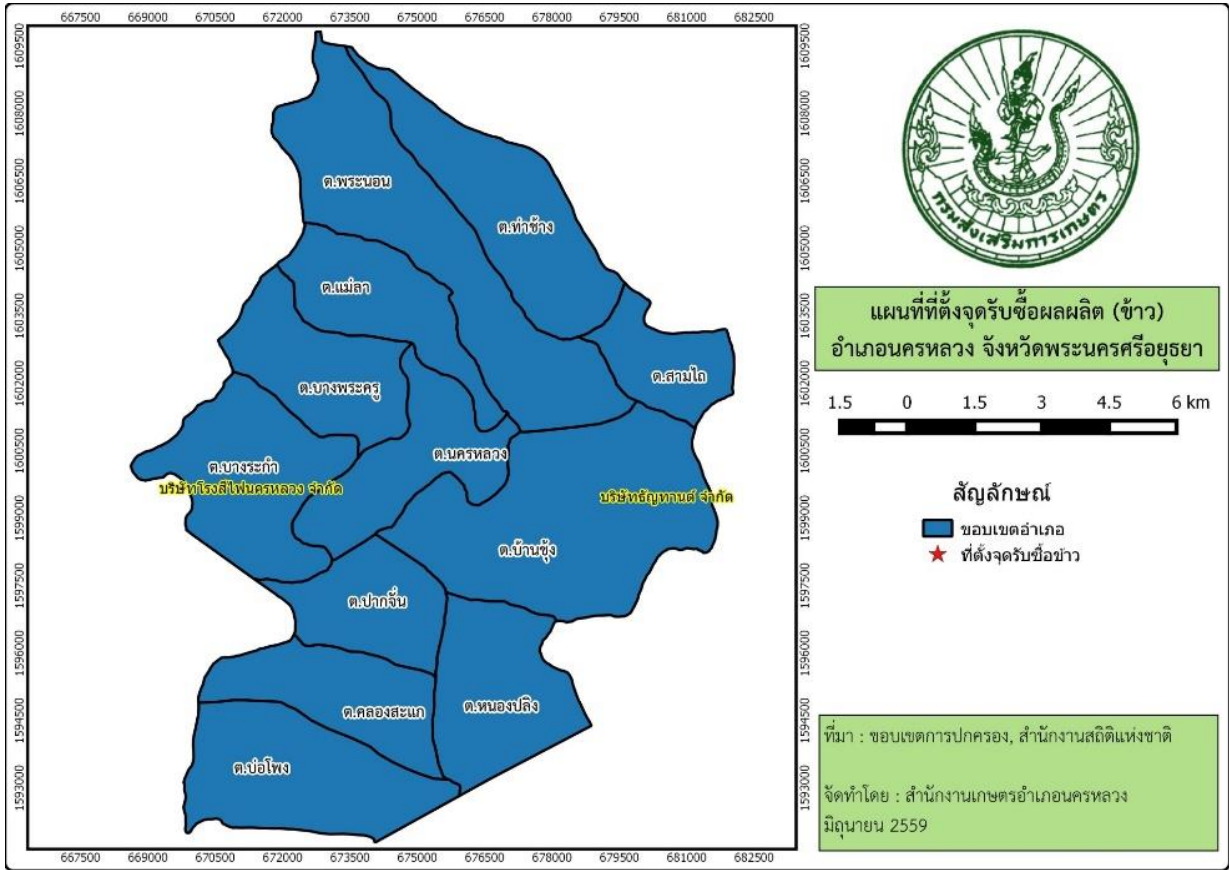
ตำบลนครหลวง มีแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ โรงสีไพนครหลวง ตั้งอยู่ที่หมู่ ๑ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกษตรกรส่วนใหญ่ขายข้าวเปลือกสดเข้าสู่โรงสีหรือลานรับซื้อ ภายในอำเภอโดยตรง และมีบางส่วนขายให้กับโรงสีหรือท่าข้าวในบริเวณพื้นที่ข้างเคียงหรือจังหวัดข้างเคียง

ภาพที่ ๒๒ แสดงวิธีการตลาดข้าว เกษตรกรตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๔)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีแหล่งรับซื้อผลผลิต จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ โรงสีไพนครหลวง ตั้งอยู่ที่หมู่ ๑ ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง

ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน ๓๔ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๓๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ใช้เมล็ดพันธุ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่และการผลิต

ระบบการดูแลการผลิตที่ดีและเหมาะสม

ตารางที่ ๒๕ แสดง Smart Farmer ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสุวรรณ อบกกลิ่น*	๔	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๐	ข้าว
๒	นางสาวสมพิศ รื่นอารมณฺ์*	๙	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๐	ข้าว
๓	นายสุชิน สว่างเมฆ*	๙	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๐	ข้าว
๔	นายสมชัย ชื่นพงษ์*	๙	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๐	ข้าว
๕	นายพลกานต์ แสงกฤษ*	๖	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๓	ข้าว
๖	นายสมศักดิ์ คหินทพงษ์	๙	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๓	ข้าว
๗	นางสาวอุบล ข้าศรีพงษ์*	๕	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๘	นางสาวเลื่อม ยิ่งน้อย*	๔	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๙	นายวีระ น่วมเจิม*	๒	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๐	นายชลอ แจ่มสี*	๙	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๑	นายประมวล ภาคเกษิ*	๒	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๒	นางชลอ สงเคราะห์ธรรม*	๒	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๓	นายประนอม นุชคุ้ม*	๔	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๔	นายสุชีพ บุญเลี้ยง*	๖	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๕	นายสินชัย เต็เจริญ*	๗	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๖	นายสังวาลย์ อินทสอน*	๕	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๗	นายจำเริญ ปันแก้ว*	๕	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๘	นายวันดี สีคราม*	๕	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๙	นายสาคร ข้าศรีพงษ์*	๕	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๐	นายสนอง ทองคำ*	๕	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๑	นายบุญสืบ สังข์บุญชู*	๖	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๒	นางเพียว สีคราม*	๕	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๓	นายสุรินทร์ สุวรรณรักษ์*	๙	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๔	นายกระมล เทพไทย*	๙	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๕	นางบังอร สุทธิพัฒนางูร*	๔	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๖	นายประสาธ ดิษฐลักษณะ*	๖	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๗	นางสาวอรุณ บุญเลี้ยง*	๕	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๘	นางสำเภา อบกกลิ่น*	๔	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๙	นายสมภาพ สัยสิทธิ์*	๔	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว

๓๐	นายบุญนำ สัยสิทธิ์*	๔	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๓๑	นางสาวสุวรรณ น่วมเจิม*	๑	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๓๒	นางประยงค์ รื่นอารมณ์*	๙	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๓๓	นายวิรัช พงษ์โอสภ*	๕	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๓๔	นายฉลอง เสนลา*	๙	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๓๕	นางสาววิไลย สีคราม*	๖	นครหลวง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า กล้ายน้ำว่า

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลนครหลวง มีพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการปลูกกล้ายน้ำว่า ทั้งที่ราบไม่มีน้ำท่วมขังและที่ลุ่มซึ่งควรยกแปลงหรือขุดล่องน้ำเพื่อระบายน้ำ ลักษณะดินเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำได้ดี มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ปานกลาง (pH ประมาณ ๕.๕-๗.๕) มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูปลูก ซึ่งในพื้นที่เกษตรกรมีการปลูกกล้ายน้ำว่า

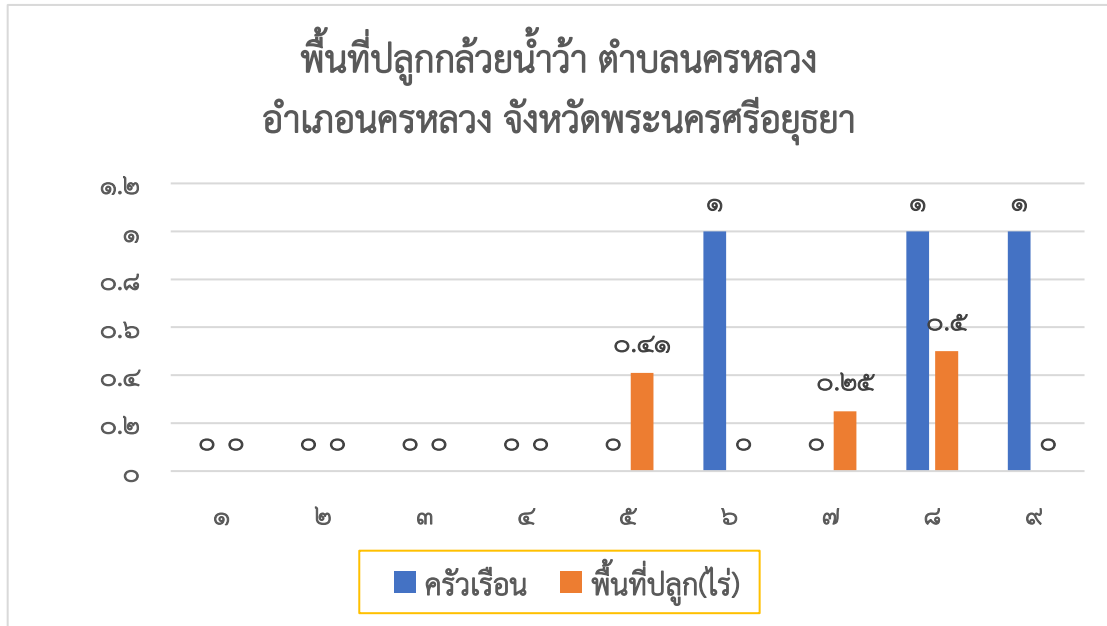
(๒) พื้นที่ปลูกกล้ายน้ำว่า

ตำบลนครหลวง อำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกกล้ายน้ำว่า จำนวน ๑.๑๖ ไร่ โดยพื้นที่หมู่ ๖ ปลูกมากที่สุด จำนวน ๐.๔๑ ไร่ รองลงมาคือพื้นที่หมู่ ๙ จำนวน ๐.๕๐ ไร่ และพื้นที่หมู่ ๘ จำนวน ๐.๒๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกกล้ายน้ำว่า ตำบลนครหลวง อำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	๐	๐.๐๐
๒	๐	๐.๐๐
๓	๐	๐.๐๐
๔	๐	๐.๐๐
๕	๐	๐.๔๑
๖	๑	๐.๐๐
๗	๐	๐.๒๕
๘	๑	๐.๕๐
๙	๑	๐.๐๐
รวม	๓	๑.๑๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕)

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง มีพื้นที่การปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๑.๑๖ ไร่ ๓ ครัวเรือน โดย
มีปริมาณการผลิต จำนวน ๐.๙๓ ตัน

ตารางที่ ๒๗ แสดงปริมาณการผลิตกล้วยน้ำว้า ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พื้นที่การเกษตร (หมู่)	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๒	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๓	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๔	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๕	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๖	๑	๐.๔๑	๐.๔๑	๐.๓๓	๐.๘๐
๗	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๘	๐	๐.๒๕	๐.๒๕	๐.๒๐	๐.๘๐
๙	๑	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๔๐	๐.๘๐
รวม	๓	๑.๑๖	๑.๑๖	๐.๙๓	
เฉลี่ย					๐.๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- ใช้หน่อกล้วยน้ำว้าพันธุ์ดี ต้านทานโรคและแมลงศัตรูพืช มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ หรือต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะปลูกเลี้ยงเนื้อเยื่อ

(๒) การเตรียมดิน

- ไถเพื่อพลิกกลับดิน และตากดิน ๗ - ๑๐ วัน เพื่อกำจัดวัชพืชและป้องกันโรคที่เกิดจากเชื้อรา

- เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม.

- ใช้ปุ๋ยคอกจำนวน ๑ กิโลกรัม เป็นปุ๋ยรองก้นหลุม

(๓) การปลูก

- ใช้ระยะปลูก ๓ x ๓ เมตร หรือ ๔ x ๔ เมตร

- แخذหน่อด้วยไตรโคเดอร์มา หรือสารป้องกันกำจัดเชื้อรา

- วางหน่อพันธุ์ที่เตรียมไว้กึ่งกลางหลุมปลูก กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น

- รดน้ำให้ชุ่ม และคลุมดินบริเวณโคนต้นด้วยฟางข้าว หรือหญ้าแห้ง เพื่อเก็บความชุ่มชื้น และลดการระเหยของน้ำ

(๔) ระบบการให้น้ำ

- ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอโดยระบบน้ำหยดตลอดฤดูปลูก ๕- ๗ วัน/ครั้ง หรือสูบน้ำรดให้ชุ่ม สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ยกเว้นฤดูฝนเนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ

(๕) การดูแลรักษา

- การตัดแต่งหน่อกล้วยน้ำว้า หลังจากปลูกประมาณ ๓-๔ เดือน จะมีหน่อขึ้นมารอบ ๆ โคนตัดแต่ง และหลังปลูกแล้วประมาณ ๗-๘ เดือน มีการไว้หน่อทดแทน ๑-๒ หน่อ

- การตัดแต่งใบกล้วยน้ำว้า จะทำการตัดแต่งช่วงที่ต้นเริ่มโตจนถึงเก็บเกี่ยว โดยเลือกใบแก่และใบที่เป็นโรคออกเพื่อป้องกันต้นกล้วยโคนช่วงออกปลี

(๖) การใส่ปุ๋ย

- ใส่ปุ๋ย โดยแบ่งใส่ ๔ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูก ๑ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัม/ต้น

ครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากครั้งที่ ๑ ประมาณ ๒ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัม/ต้น

ครั้งที่ ๓ ใส่ปุ๋ยคอกหลังจากครั้งที่ ๒ ประมาณ ๓ เดือน อัตรา ๕ กิโลกรัม/ต้น

ครั้งที่ ๔ ใส่หลังจากครั้งที่ ๓ ประมาณ ๒ เดือน ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัม/ต้น

(๗) การเก็บเกี่ยว

- การเก็บเกี่ยวเริ่มต้นด้วยการตัดเครือกล้วยหลังจากกล้วยออกปลี ๑๐๐-๑๒๐ วัน

- คุณลักษณะความอ่อนแก่จากลักษณะผล ขนาดลูกกล้วย และเหลี่ยมของผลกล้วย

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- นำเครือกล้วยแขวนไว้บนราว ปล่อยให้ยางไหลจนแห้ง

- ทำความสะอาดผลและบริเวณปลายผลที่มีก้านติดอยู่ออกให้หมด
- ตัดกล้วยออกเป็นหวี ๆ ระวังอย่าให้รอยตัดซ้ำ
- ป่มกล้วยให้สุก โดยคลุมด้วยผ้าขาวปกไว้ ๔-๕ วัน
- บรรจุลงเชิง โดยมีใบตองรอง เพื่อป้องกันบอบซ้ำ

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

- กล้วยน้ำว้า เมื่อมีอายุ ๒ ปี ส่วนใหญ่จะเกิดโรคตายพลาญ มีวิธีการป้องกัน กำจัดโรค

และแมลง ดังนี้

- ทำความสะอาดแปลงปลูก
- ใช้สารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา และบิวเวอร์เรีย ในการป้องกันโรค
- ให้ตัดต้นที่เป็นโรคออกไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในแปลงปลูก

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง มีการปลูกกล้วยน้ำว้า ดังนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า										▽		

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

ปลูกสูงสุด

เก็บเกี่ยวสูงสุด

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง เป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ มีต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ๕,๒๖๕ บาท

ตารางที่ ๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
เตรียมแปลง	๕๐๐	
หน่อพันธุ์กล้วยน้ำว้า	๒,๐๐๐	ระยะปลูก ๔ x ๔ เมตร (๑๐๐ ต้น / ไร่)
ค่าจ้างปลูก	๓๐๐	
ยากุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๒๔๐	
ปุ๋ยเคมี๕๐..... กก./ไร่ (...๓... ครั้ง)	๑,๔๐๐	
ปุ๋ยคอก๕๐..... กก./ไร่ (...๑...ครั้ง)	๑๒๕	
ให้น้ำ๔..... ครั้ง/เดือน	๗๐๐	ค่าน้ำโดยเฉลี่ยครั้งละ ๕ ลิตร
เก็บเกี่ยววิถีโลกไร้ผล บาท	-	
รวม	๕,๒๖๕	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

มีการจำหน่ายผลผลิตอยู่ในร้านค้าชุมชน ร้านค้าในตลาดชุมชน และส่งแม่ค้าทำขนม เช่น ขนมไทย กล้วยทอด และบางส่วนเกษตรกรจะนำมาแปรรูปเป็นกล้วยตาก เพื่อบริโภคและจำหน่าย

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ด้านกล้วยน้ำว้า

๑.๔.๓ ชนิดสินค้า มะม่วง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

มะม่วง เป็นไม้ผลเมืองร้อน สามารถปลูกได้ทุกภาคของประเทศไทย ทั้งนี้เพราะมะม่วงเป็นไม้ผลที่ ขึ้นได้ง่าย เจริญเติบโตเร็ว สามารถขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิดตั้งแต่ดินเหนียวจนถึงดินร่วนปนกรวด แต่ดินที่เหมาะสมที่สุดควรเป็นดินร่วนปนทรายหรือเป็นดินที่มีอินทรีย์วัตถุอยู่มาก ไม่เหนียวจนเกินไป ระบายน้ำได้ดี และมีความเป็นกรด - เป็นด่างของดิน (pH) ประมาณ ๕.๕ - ๗.๕ ซึ่งในพื้นที่ตำบลนครหลวงเกษตรกรมีการปลูกมะม่วง โดยส่วนใหญ่เป็นการปลูกแบบสวนผสมกับพืชชนิดอื่น

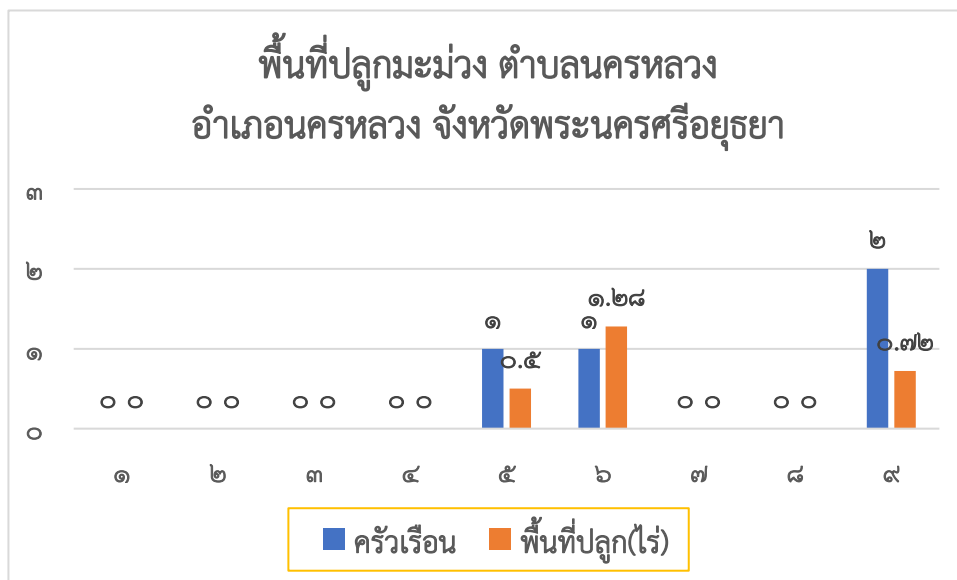
(๒) พื้นที่ปลูกมะม่วง

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกมะม่วง จำนวน ๒.๕๐ ไร่ โดยพื้นที่หมู่ ๙ ปลูกมากที่สุด จำนวน ๐.๗๒ ไร่ รองลงมาคือพื้นที่หมู่ ๖ จำนวน ๑.๒๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูกมะม่วง (ไร่)
๑	๐	๐.๐๐
๒	๐	๐.๐๐
๓	๐	๐.๐๐
๔	๐	๐.๐๐
๕	๑	๐.๕๐
๖	๑	๑.๒๘
๗	๐	๐.๐๐
๘	๐	๐.๐๐
๙	๒	๐.๗๒
รวม	๔	๒.๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๕ แสดงจำนวนพื้นที่การปลูกมะม่วง ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง มีพื้นที่การปลูกมะม่วง จำนวน ๒.๕๐ ไร่ ๔ ครัวเรือน โดยมีปริมาณการผลิต จำนวน ๒.๐๐ ตันต่อปี

ตารางที่ ๓๑ แสดงปริมาณการผลิตมะม่วง ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พื้นที่การเกษตร (หมู่)	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๒	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๓	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๔	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๕	๑	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๔๐	๐.๘๐
๖	๑	๑.๒๘	๑.๒๘	๑.๐๒	๐.๘๐
๗	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๘	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐
๙	๒	๐.๗๒	๐.๗๒	๐.๕๘	๐.๘
รวม	๔	๒.๕๐	๒.๕๐	๒.๐๐	
	เฉลี่ย				๐.๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- พันธุ์มะม่วง ควรเลือกพันธุ์ตามความเหมาะสมและตามจุดประสงค์ของผู้ปลูก โดยคัดเลือก พันธุ์แท้ พันธุ์การค้า ที่ตลาดต้องการทั้งภายในและภายนอกประเทศ เช่น พันธุ์น้ำดอกไม้เบอร์ ๔ น้ำดอกไม้สีทอง อกร่อง เขียวเสวย โชคอนันต์ เป็นต้น โดยใช้ต้นกิ่งพันธุ์สมบูรณ์ ความสูง ๕๐-๗๐ เซนติเมตร

(๒) การเตรียมดิน

- เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม.
- ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก จำนวน ๑ กิโลกรัม รองก้นหลุม

(๓) การปลูก

- ระยะปลูกของมะม่วง ขึ้นอยู่กับขนาดสภาพพุ่มของมะม่วงแต่ละพันธุ์ และตามต้องการของผู้ปลูก โดยทั่วไปจะใช้ระยะตั้งแต่ ๖x๖ เมตร ๘x๘ เมตร

- นำต้นพันธุ์มะม่วงมาปลูกตรงกลางหลุมแล้วปักไม้ยึดต้น ผูกเชือกเพื่อป้องกันลมโยก แล้วคลุมโคนด้วยฟางข้าวหรือหญ้าแห้ง แล้วรดน้ำให้ชุ่มต่อเนื่อง

- การปลูก ควรปลูกมะม่วงช่วงต้นฤดูฝน ถ้ามีระบบชลประทานปลูกได้ทั้งปี

(๔) ระบบการให้น้ำ

- หลังปลูก ถ้าฝนไม่ตกควรรดน้ำทุกวัน ช่วง ๗ วันแรก และ ๓- ๔ วัน/ครั้ง หรือ ๑๐ วัน/ครั้ง จนต้นมะม่วงเจริญเติบโตได้ตามอายุจนถึงออกดอกติดผลต่อไป ยกเว้นฤดูฝนเนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ

(๕) การดูแลรักษา

- ตัดแต่งกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ กิ่งเป็นโรคออก เพื่อสร้างกิ่งใหม่ที่สมบูรณ์ต่อไป กำจัดวัชพืชและทำความสะอาดโคนมะม่วง ป้องกันกำจัดและควบคุมโรคและแมลง

(๖) การใส่ปุ๋ย

- ใส่ปุ๋ยคอก ๑๐-๑๕ กก./ต้นและปุ๋ยเคมี ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๐.๕-๒ กก./ต้น/ปี โดยแบ่งใส่เป็น ๒ ครั้ง (ต้นฝน - ปลายฝน)

(๗) การเก็บเกี่ยว

- เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตามความต้องการ

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- เกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวทันที หรือบรรจุลงภาชนะเพื่อรอการจำหน่าย หากผลผลิตมีมากเกินไปความต้องการหรือจำหน่ายไม่หมด เกษตรกรจะนำมาทำการแปรรูปเป็นมะม่วงกวน เพื่อการบริโภคในครัวเรือนหรือไว้จำหน่ายต่อไป

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

- ดูแลป้องกันกำจัดโรคและแมลง เช่น แมลงค่อมทอง โรคแอนแทรคโนส แมลงวันผลไม้ เกษตรกรอาจมีการทอผลมะม่วงบ้างเพื่อป้องกันแมลงรบกวน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง มีการปลูกมะม่วง ดังนี้

ตารางที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะม่วง					▽							

สัญลักษณ์

←-----> ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←-----> ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง มีต้นทุนการผลิตมะม่วง ๔,๕๙๐ บาทต่อไร่

ตารางที่ ๓๓ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
เตรียมแปลง	๕๐๐	
ต้นพันธุ์มะม่วง	๒,๕๕๐	
สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๒๔๐	
ปุ๋ยเคมี ๑๕-๑๕-๑๕ ๒ กก./ต้น/ปี	๙๕๐	
ปุ๋ยคอก ๑๐ กก./ต้น/ปี	๓๕๐	
เก็บเกี่ยว	-	
รวม	๔,๕๙๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

มีการจำหน่ายผลผลิตอยู่ในชุมชน ร้านค้าในตลาดชุมชน ผลผลิตบางส่วนเกษตรกรจะนำผลผลิตไป
บริโภคในครัวเรือน และนำมาแปรรูป เป็นมะม่วงกวน เพื่อบริโภคและจำหน่าย

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart
Farmer ด้านมะม่วง

๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๔ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	- แหล่งน้ำและระบบชลประทานยังไม่ทั่วถึง ไม่เพียงพอในการทำการเกษตร	- พัฒนา/ปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อรองรับปริมาณน้ำในฤดูฝน	ตำบลนครหลวง	มาก
๒. การขาดแคลนน้ำทางการเกษตร	- แหล่งน้ำสำรองไม่เพียงพอสำหรับการเกษตร ใช้น้ำจากระบบชลประทานเป็นหลัก	- ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ พืชใช้น้ำน้อย	ตำบลนครหลวง	มาก
๓. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	- ดินมีการใช้ปลูกข้าวอย่างต่อเนื่องขาดการปรับปรุงบำรุงดิน	- ให้ความรู้เกี่ยวกับดินและการปรับปรุงบำรุงดิน - ส่งเสริมให้ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	ตำบลนครหลวง	มาก
๔. พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า	- ไม่สามารถปรับพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมในการทำการเกษตรได้		ตำบลนครหลวง	ปานกลาง

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. โรคและแมลงศัตรูพืช	- เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชเป็นบางครั้ง - เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช	- ดำเนินการเฝ้าระวังและการจัดทำแปลงพยายกรณ์เพื่อเตือนการระบาด ผ่าน ศจช.ในพื้นที่ - ให้ความรู้เกี่ยวกับ โรคและแมลงศัตรูพืช การป้องกันกำจัด แบบ IPM ผ่านโรงเรียนเกษตรกร - ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สารชีวภัณฑ์	ศจช. หมู่ ๙ ตำบลนครหลวง	มาก
๒. ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	- ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ	- ปรับปรุงการบริหารจัดการในกระบวนการผลิต	ตำบลนครหลวง	มาก
๓. คุณภาพของผลผลิต	- คุณภาพของผลผลิตยังไม่เป็นที่ต้องการของตลาด	- ส่งเสริมการผลิตพืชอาหารให้ได้คุณภาพ เช่น GAP, เกษตรอินทรีย์ เป็นต้น	ตำบลนครหลวง	มาก
๔. ต้นทุนการผลิตสูง	- เนื่องจากมีการใช้ปัจจัยการผลิตในปริมาณที่สูงเกินความจำเป็น	- ให้ความรู้การลดต้นทุนการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ สารเคมี เป็นต้น	ตำบลนครหลวง	มาก
๕. ราคาผลผลิตตกต่ำ	- ราคาผลผลิตทางการเกษตรมีความไม่แน่นอน	- ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต, การเกษตรแบบแปลงใหญ่, เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงด้านราคา	ตำบลนครหลวง	มาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร				
๑. การรวมกลุ่มมีน้อยและไม่เข้มแข็ง	- กลุ่มเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง ขาดการบริหารจัดการกลุ่มที่ดี	- ส่งเสริมการรวมกลุ่ม สร้างการรับรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานแบบกลุ่ม - สนับสนุนให้รวมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มส่งเสริมเกษตรกร	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๔ กลุ่ม	มาก
๒. การบริหารจัดการสินค้า	- ขาดแนวคิดเชิงธุรกิจ เกษตรกรยังทำการผลิตแบบดั้งเดิม	- ส่งเสริมนวัตกรรมจากภูมิปัญญาชาวบ้าน - เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเชิงธุรกิจ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๔ กลุ่ม	มาก
๓. YSF	- เกษตรกรรุ่นใหม่มีน้อย เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ	- ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) ทดแทนเกษตรกรในปัจจุบันที่มีอายุมากขึ้นและมีจำนวนลดลง - ส่งเสริมศูนย์บ่มเพาะเมล็ดพันธุ์เกษตรกรรุ่นใหม่	ตำบลนครหลวง	ปานกลาง
๔. SF	- เกษตรกรในพื้นที่ยังมีการผลิตสินค้าแบบเดิม มีการนำนวัตกรรมที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการเกษตรน้อย	- พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer - สนับสนุนการนำนวัตกรรมสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการเกษตร	ตำบลนครหลวง	มาก
๕. ยุวเกษตรกร	- ลูกหลานเกษตรกรไม่ให้ความสนใจในการเรียนรู้ด้านเกษตรกร - เด็กและเยาวชนติดเทคโนโลยี	- สนับสนุน ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ที่มีลูกหลาน ให้หันมาสนใจด้านการเกษตร - ส่งเสริมให้เกิดกลุ่มยุวเกษตรกร จากลูกหลานของเกษตรกรในพื้นที่	ตำบลนครหลวง	มาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า ๒. บรรจุภัณฑ์	- การแปรรูปผลผลิตยังมีน้อย กลุ่มเกษตรกรยังไม่ให้ความสำคัญในก้า่นการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า - ยังไม่มีความโดดเด่น ไม่แสดงความเป็นเอกลักษณ์	- ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร - ให้ความรู้ในด้านการแปรรูปและส่งเสริมนวัตกรรมด้านการแปรรูป - ส่งเสริมการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ให้มีความเป็นเอกลักษณ์และแสดงอัตลักษณ์	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๔ กลุ่ม กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๔ กลุ่ม	มาก มาก

๒. การจัดทำ TOWS Matrix

๒.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ ๓๕ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไข แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน ๒. มีศูนย์เรียนรู้ ปรชาษฐ์ชาวบ้านด้านการเกษตร ๓. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ ๔. เส้นทางคมนาคมมีความสะดวก ๕. มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และหน่วยงานภาคี ทั้งภาครัฐและเอกชน	๑. เกษตรกรส่วนใหญ่เช่าที่ดินในการประกอบอาชีพการเกษตร ๒. ขาดความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องเหมาะสม ๓. ขาดความเข้าใจในการปรับปรุงบำรุงดิน ๔. ขาดการรวมกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ๕. เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก
โอกาส (O)	SO กลยุทธ์เชิงรุก ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส (รุก เพิ่มขยาย)	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข เอาชนะจุดอ่อนโดยอาศัยโอกาส (ปรับปรุงตนเอง)
๑. รัฐบาลให้การสนับสนุนภาคการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ๒. รัฐบาลสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงานด้านการเกษตร ๓. ความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ ๔. การจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางตลาดออนไลน์	๑. การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร (S๑+S๒+S๕+O๑+O๒+O๓) ๒. การพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร (S๒+S๕+O๑+O๒+O๓+O๔)	๑. การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม (W๑+W๒+W๓+O๑+O๒+O๓) ๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (W๒+W๓+W๔+O๒+O๓+O๔)
ภัยคุกคาม (T)	ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม (รักษาสถานภาพ)	WT กลยุทธ์เชิงรับ ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม (เลิก หลีกเลียง หนี)
๑. ราคาปัจจัยการผลิตค่อนข้างสูง ๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ/ไม่แน่นอน ๓. การระบาดของโรค/แมลงศัตรูพืช ๔. ภัยธรรมชาติ (ภัยแล้ง) ๕. สภาพภูมิอากาศมีความแปรปรวน กระทบต่อผลผลิต	๑. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน (S๒+S๕+T๑+T๒+T๓+T๔) ๒. การจัดการปัจจัยการผลิต (S๑+S๒+S๕+T๑+T๓+T๔+T๕)	๑. การบริหารจัดการศัตรูพืช (W๒+W๓+W๕+T๓+T๕) ๒. การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (W๑+W๔+T๒+T๔) ๓. การใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น (W๒+W๓+W๔+W๕+T๑+T๒+T๓+T๕)

๒.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

เพื่อสร้างการรับรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ ปรชาญชาวบ้าน เป็นต้นแบบ แหล่งเรียนรู้ ให้กับเกษตรกร การบูรณาการกับหน่วยงานภาคี ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเสริมสร้างโอกาสในการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

๑.๒ การพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร

เพื่อสร้างการรับรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าใจในระบบและรูปแบบตลาดสินค้าออนไลน์ สามารถดำเนินการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการขยายโอกาสในการจำหน่ายสินค้าด้านการเกษตร

๑.๓ จัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืช แบบ IPM

เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการศัตรูพืช อย่างถูกวิธี และปลอดภัยต่อตนเองและผู้บริโภค และส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

เพื่อปรับปรุง พัฒนาระบบการผลิต ให้เหมาะสมในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร เช่น การปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น การปลูกพืชใช้น้ำน้อยเพื่อทดแทนการทำนา ในสภาวะประสบปัญหาน้ำขาดแคลน เกษตรกรสามารถจัดหาและใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม การนำแผนที่เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตร เพื่อการจัดการดินและน้ำ ผลผลิต อุปสงค์ อุปทาน รวมทั้งปัจจัยการผลิตให้สอดคล้องกันสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต

๒.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

เพื่อพัฒนาการผลิตทางการเกษตร โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เช่น การลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร การใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต การแปรรูปสินค้าทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ให้มีความพร้อมในการให้บริการแก่เกษตรกร สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ด้านการเกษตร

๓.๒ การจัดการปัจจัยการผลิต

เพื่อให้เกษตรกรมีความสามารถในการจัดหาและใช้ปัจจัยการผลิตในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและมีต้นทุนการผลิตทางการเกษตรที่ลดลง

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ การบริหารจัดการศัตรูพืช

เสริมสร้างความรู้ด้านโรคและแมลงศัตรูพืช การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชอย่างถูกวิธี สร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrated Pest Management – IPM) ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การเฝ้าระวังและการจัดทำแปลงพยากรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช เพื่อให้เกษตรกรสามารถป้องกันกำจัดได้อย่างทันที่ เป็น การลดความเสียหายทางผลผลิตที่เกิดจากการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืช

๔.๒ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

เพื่อบริหารจัดการทรัพยากร เช่น พื้นที่ แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมต่อการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร ส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงในด้านราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำได้อย่างเหมาะสม มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานของสินค้าเกษตร เพื่อปรับปรุงทรัพยากรทางการเกษตรให้เพียงพอ เหมาะสมต่อการผลิต

๔.๓ การใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการประกอบกิจกรรมการเกษตร เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นทางด้านการเกษตรมาใช้ เพื่อเป็นการลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดความเสี่ยงในด้านราคาปัจจัยการผลิต

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เกษตรกรมีทรัพยากรที่มีความเหมาะสมในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร สามารถจัดหาและใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม
- เกษตรกรมีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้าเกษตรมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
- เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ได้
- เกษตรกรมีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง พร้อมพัฒนาสู่เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer, Young Smart Farmer)
- เกษตรกรมีการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องเหมาะสม การบริหารจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง
- เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่ เกิดความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน มีทางเลือกในการจัดจำหน่ายสินค้า มีตลาดรองรับผลผลิตสินค้าเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในไร่นา

กลยุทธ์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๕ การจัดการปัจจัยการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๖ การบริหารจัดการศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

กลยุทธ์ที่ ๗ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

โครงการที่ ๑ โครงการปรับระบบการปลูกข้าวในพื้นที่ลุ่มต่ำ

โครงการที่ ๒ โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำทางการเกษตร

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer (YSF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- YSF มีทรัพยากรที่มีความเหมาะสมในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร สามารถจัดหาและใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม มีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้าเกษตรมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
- YSF มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ และสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกรรายอื่นๆ ได้
- YSF มีการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องเหมาะสม การบริหารจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- วิสาหกิจชุมชน มีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้ามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
- วิสาหกิจชุมชน มีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม
- วิสาหกิจชุมชน มีความสามารถเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อนำมาพัฒนากิจการได้

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าออนไลน์

กลยุทธ์ที่ ๓ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- สถาบันเกษตรกร มีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้ามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
- สถาบันเกษตรกร มีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม

- สถาบันเกษตรกร มีความสามารถเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อนำมาพัฒนากิจการได้
- สถาบันเกษตรกร มีความสามารถในการแข่งขันทางการค้าเพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์กรเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าออนไลน์

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- แปลงใหญ่ (ข้าว) มีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้ามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
- แปลงใหญ่ (ข้าว) มีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม

- แปลงใหญ่ (ข้าว) มีความสามารถเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อนำมาพัฒนากิจการได้
- แปลงใหญ่ (ข้าว) มีการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบนิติบุคคล มีความสามารถในการบริหารจัดการ ทุน บุคคลและทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในไร่นา

กลยุทธ์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๔ การจัดการปัจจัยการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๕ การบริหารจัดการศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ศพก. สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่เข้ามาศึกษาดูงานได้

- ศพก. มีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า สามารถนำเทคโนโลยี

และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ได้เหมาะสม

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๔ การจัดการปัจจัยการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๕ การบริหารจัดการศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ปรับปรุงบำรุงดินให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะในการปลูกพืชให้เจริญเติบโตและให้ผล

ผลิตได้อย่างยั่งยืน

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ ๒ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้พืชที่ปลูกได้รับน้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสม โดยจะต้องใช้การชลประทานเข้าช่วย ตามความหมายแล้วการชลประทานเป็นการให้น้ำแก่พืชโดยการเพิ่มความชื้นให้แก่ดินเพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืช

- เพื่อให้เกษตรกรรู้จักการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การจัดการปัจจัยการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

กลยุทธ์ที่ ๒ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

โครงการที่ ๑ โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำทางการเกษตร

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการ ส่งเสริมการผลิต สินค้าเกษตร ปลอดภัยได้ มาตรฐาน	เพื่อส่งเสริม การผลิต สินค้าเกษตร ปลอดภัยได้ มาตรฐาน	๑๒ ตำบล ๒๔๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๔๘,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๔๘,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๔๘,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๔๘,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๒. โครงการ ส่งเสริมการใช้ สารเคมีอย่าง ถูกต้องและ เหมาะสม	เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ความ เข้าใจในการ ใช้สารเคมี อย่างถูกต้อง และเหมาะสม และผู้ใช้ สารเคมี มี สุขอนามัยที่ดี ขึ้น	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ สนับสนุนให้แก่เกษตรกร ๕. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๖. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๓,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๓. โครงการ ส่งเสริมการใช้ ปุ๋ยเคมีอย่าง ถูกต้องและ เหมาะสม	เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ความ เข้าใจในการ ใช้ปุ๋ยเคมี อย่างถูกต้อง และเหมาะสม มีต้นทุนการ ผลิตลดลง	๑๒ ตำบล ๒๔๐ ราย ๑๒ แปลง	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. จัดทำแปลงสาธิตการใช้ ปุ๋ยเคมีตามคำวิเคราะห์ดิน ๕. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ สนับสนุนให้แก่เกษตรกร ๖. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๗. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓ แปลง	๕๗,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓ แปลง	๕๗,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓ แปลง	๕๗,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓ แปลง	๕๗,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๔. โครงการ ส่งเสริมการใช้ สารชีวภัณฑ์	เพื่อส่งเสริม การใช้สาร ชีวภัณฑ์ในการ ผลิตสินค้า เกษตรและ ลดต้นทุนการ ผลิต	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๕๗,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๕๗,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๕๗,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๕๗,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการผลิตสินค้า	๕. โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน	เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและลดต้นทุนการผลิต	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผลโครงการ	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๑. โครงการ พัฒนาแหล่ง เรียนรู้สินค้า เกษตรปลอดภัย ได้มาตรฐาน	เพื่อพัฒนา แหล่งเรียนรู้ ด้านการผลิต สินค้าเกษตร ปลอดภัย และส่งเสริม การผลิต สินค้าเกษตร ปลอดภัย	๑๒ ตำบล ๒๔๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการ ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ๔. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นการ ประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ ๕. ติดตาม เยี่ยมเยียน แหล่ง เรียนรู้ด้านการผลิตสินค้า เกษตรปลอดภัย ๖. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๐,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๐,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๒. โครงการ พัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer	เพื่อส่งเสริม และพัฒนา เกษตรกรไทย รุ่นใหม่ให้มี ความเข้มแข็ง และมี ศักยภาพการ แข่งขันในการ ผลิตทางด้าน เกษตรกรรม	๑๒ ตำบล ๒๔๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรรุ่นใหม่เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินการจัดทำหลักสูตร และศึกษาดูงานให้แก่ เกษตรกรรุ่นใหม่เข้าร่วม โครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรรุ่นใหม่เข้าร่วม โครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๓,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๓. โครงการ ส่งเสริม การตลาดสินค้า ออนไลน์	เพื่อ เสริมสร้าง ความรู้ความ เข้าใจใน ตลาดสินค้า ออนไลน์และ สนับสนุนช่อง ทางการจัด จำหน่าย สินค้า	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๒๗,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๒๗,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๒๗,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๒๗,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๔. โครงการ พัฒนาศักยภาพ องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจ ชุมชน	เพื่อพัฒนา ศักยภาพ องค์กร เกษตรกรให้ เข้มแข็งและ สามารถ พึ่งพาตนเอง ได้	๑๒ ตำบล ๒๔ กลุ่ม ๒๔๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือกกลุ่ม/ องค์กรเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ และศึกษาดูงานให้แก่กลุ่ม/ องค์กรเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๖๓,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๖๓,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุมหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการ ส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุง ดิน	เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ความ เข้าใจและ เห็นถึง ความสำคัญ ในการ ปรับปรุงบำรุง ดิน - เพื่อลด ต้นทุนการ ผลิต	๑๒ ตำบล ๒๔๐ ราย ๑,๒๐๐ ไร่	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. จัดหาปัจจัยการผลิต สนับสนุนให้แก่เกษตรกร ๕. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๖. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓๐ ไร่	๙๖,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓๐๐ ไร่	๙๖,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓๐๐ ไร่	๙๖,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย ๓๐๐ ไร่	๙๖,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๒. โครงการ ส่งเสริมการใช้ ปุ๋ยอินทรีย์	เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ความ เข้าใจและ เห็นถึง ความสำคัญ ในการ ปรับปรุงบำรุง ดิน เพื่อลด ต้นทุนการ ผลิตจากการ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ทดแทน ปุ๋ยเคมี	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย จุดสาธิต ๒๔ จุด	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ ๔. จัดหาปัจจัยการผลิต สนับสนุนการจัดทำจุดสาธิต ปุ๋ยอินทรีย์ ๕. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๖. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๙๐ ราย จุด สาธิต ๖ จุด	๔๒,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย จุด สาธิต ๖ จุด	๔๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย จุด สาธิต ๖ จุด	๔๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๙๐ ราย จุด สาธิต ๖ จุด	๔๒,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๓. โครงการ ส่งเสริมการใช้ น้ำอย่างรู้คุณค่า	เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ความ เข้าใจและ เห็นถึง ความสำคัญ ในการใช้น้ำ และบริหาร จัดการน้ำ ทางการ เกษตร	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ และศึกษาดูงานให้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๔. โครงการ ส่งเสริมการหยุด เผาในไร่นา	เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ความ เข้าใจและ เห็นถึง ความสำคัญ ของการไม่ เผาฟางข้าว และวัสดุ เหลือใช้ทาง การเกษตร	๑๒ ตำบล ๓๖๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ และศึกษาดูงานให้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๔. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๕๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุมหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
การแปรรูป ผลผลิตและ พัฒนา ผลิตภัณฑ์	๑. โครงการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจ ชุมชน	เพื่อพัฒนา ผลิตภัณฑ์ องค์กร เกษตรกรให้มี มาตรฐาน ตรงตามความ ต้องการของ ตลาด	๑๒ ตำบล ๒๔ กลุ่ม ๒๔๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือกกลุ่ม/ องค์กรเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่ เข้าร่วมโครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๗๒,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖ กลุ่ม ๖๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น
	๒. โครงการ ส่งเสริมการแปรรูป ผลิตภัณฑ์	ส่งเสริมการ แปรรูปสินค้า เกษตรเพื่อ เพิ่มมูลค่า	๑๒ ตำบล ๒๔๐ ราย	๑๒ ตำบล	๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒. รับสมัครและคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ และศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ ๔. ติดตาม ให้คำแนะนำแก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕. สรุปผลและประเมินผล โครงการ	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๗๒,๐ ๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	๓ ตำบล ๖๐ ราย	๗๒,๐๐๐ บาท	-	-	- สำนักงาน เกษตรอำเภอ นครหลวง - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตรประจำ ตำบล - องค์กร บริหารส่วน ท้องถิ่น

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องผลิตข้าวให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืชและใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิต จากระบบการผลิตทางการเกษตรที่เน้นการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรที่มีระบบการผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ โดยการให้ความรู้ในการปลูกข้าวที่ปลอดภัยตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practice)

๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งเกิดจากการใช้สารเคมีมากเกินความจำเป็น

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การผลิตตามมาตรฐานเกษตรดีที่เหมาะสม GAP (ข้าว) แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ ถ่ายทอดความรู้เรื่องสารชีวภัณฑ์ (การผลิตและการใช้) จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๑๖,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๒ ครั้ง จำนวน ๘,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ผลิตสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในการการผลิตข้าวปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP

๙.๒ เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลงจากการผลิตตามระบบการผลิตข้าวปลอดภัย

๙.๓ เกษตรกรมีการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่ของตนเอง

โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรในปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ขาดการพักพื้นที่และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรม โดยเฉพาะดินที่ใช้ในการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นดินขาดอินทรีย์วัตถุต่ำกว่า ๑.๕% มีการใช้ที่ดินทำการเพาะปลูกติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยไม่ได้เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินให้เหมาะสม เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ดินมีความเหมาะสมในการปลูกพืชและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน แนวทางการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์และอินทรีย์วัตถุในดิน คือ การใช้พืชปุ๋ยสดในการปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพืชตระกูลถั่ว โดยการปลูกและไถกลบก่อนการปลูกพืชหลัก ซึ่งจะเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ทำให้การดูดซับอาหารของพืชหลักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการปรับปรุงบำรุงดิน
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๓ เพื่อปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินให้เหมาะแก่การทำการเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องดินและการจัดการดิน แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ สนับสนุนพืชปุ๋ยสด เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ จัดหาปัจจัยการผลิตสนับสนุนให้แก่เกษตรกร
- ๗.๕ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๓๒,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๔,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน ๒๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องดินและการจัดการดิน
- ๙.๒ พื้นที่การเกษตรของเกษตรกรได้รับการปรับปรุงบำรุงดิน จำนวน ๑๐๐ ไร่

โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในไร่นา

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรในปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ขาดการพักพื้นที่และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรม โดยเฉพาะดินที่ใช้ในการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นดินขาดอินทรีย์วัตถุต่ำกว่า ๑.๕% มีการใช้ที่ดินทำการเพาะปลูกติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยไม่ได้เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินให้เหมาะสม เป็นการใช้น้ำที่มากเกินไปและไม่ถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ นอกจากนี้แล้วเกษตรกรส่วนใหญ่มักจะทำการเผาตอซังฟางข้าว เพื่อความสะดวกในการทำนารอบต่อไป ทำให้ดินยังมีความเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในประโยชน์และโทษของการเผาตอซังฟางข้าว เพื่อให้ดินมีความเหมาะสมในการปลูกพืชและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการงดเผาตอซังฟางข้าว
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๓ เพื่อปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินให้เหมาะแก่การทำเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องประโยชน์และโทษของการเผาตอซังฟางข้าว แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ สนับสนุนสารย่อยสลายตอซังฟางข้าวให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ จัดหาปัจจัยการผลิตสนับสนุนให้แก่เกษตรกร
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๓๒,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๔,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน ๒๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้และเข้าใจในประโยชน์และโทษของการเผาตอซังฟางข้าว
- ๙.๒ พื้นที่การเกษตรของเกษตรกรมีการใช้สารย่อยสลายฟางแทนการเผา จำนวน ๑๐๐ ไร่

โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรในปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ขาดการพักพื้นที่และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรม โดยเฉพาะดินที่ใช้ในการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นดินขาดอินทรีย์วัตถุต่ำกว่า ๑.๕% มีการใช้ที่ดินทำการเพาะปลูกติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยไม่ได้เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินให้เหมาะสม เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ดินมีความเหมาะสมในการปลูกพืชและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน แนวทางการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์และอินทรีย์วัตถุในดิน คือ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ในการปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ช่วยทำให้การดูดซับอาหารของพืชเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการปรับปรุงบำรุงดิน
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมี
- ๒.๓ เพื่อปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินให้เหมาะสมแก่การทำการเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องดินและการจัดปรับปรุงบำรุงดิน แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ จัดทำจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๒ จุด

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ จัดหาปัจจัยการผลิตสนับสนุนการจัดทำจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์
- ๗.๕ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๑๔,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๖,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการจัดทำจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องดินและการปรับปรุงบำรุงดิน
- ๙.๒ มีจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๒ จุด

โครงการส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องการผลผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืชจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และจำเป็นต้องใช้ ควรส่งเสริมให้เกษตรกรได้ทราบและตระหนักถึงโทษและอันตรายของสารเคมีที่เป็นอันตราย รวมทั้งควรสร้างการรับรู้ในการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่ใช้สารเคมี มีสุขอนามัยที่ดีขึ้น

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ใช้ในการป้องกันสารเคมีอันตราย

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ จัดหาวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนให้แก่เกษตรกร

๗.๕ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๒๑,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๖,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๙.๒ เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีอันตรายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์

๑. หลักการและเหตุผล

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน เกษตรกรทำการผลิตและจำหน่ายผลผลิตให้แก่พ่อค้าโดยตรง จึงประสบปัญหาด้านราคาผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาที่ต้องการได้เอง ในขณะที่ต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการทำการเกษตรค่อนข้างต่ำ เกษตรกรมีแนวความคิดในการผลิตโดยต้องการผลผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย โดยมีได้คำนึงถึงการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตนั้นๆ

การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรแปรรูปผลิตภัณฑ์ เป็นช่องทางการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ และยังเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกรอีกทางหนึ่งด้วย

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร
- ๒.๒ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์ (ข้าว) จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๓ ศึกษาดูงานการแปรรูปผลิตภัณฑ์ (ข้าว) จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๒๔,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๒ ครั้ง จำนวน ๘,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการศึกษาดูงาน ๑ ครั้ง จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการแปรรูปสินค้าเกษตร
- ๙.๒ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องการผลผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืชจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิต จากระบบการผลิตทางการเกษตรที่เน้นการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรที่มีระบบการผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ ตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

๒.๒ เพื่อส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย จำนวน ๑ จุด

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

๗.๔ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้

๗.๕ ติดตาม เยี่ยมเยียน แหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

- งบประมาณในการจัดการถ่ายทอดความรู้ ๔,๐๐๐ บาท

- งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จัดอบรม ๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๙.๒ เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีอันตรายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องการผลผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสูญเสียปุ๋ยเคมีโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้แล้วการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมากเกินความจำเป็นที่พืชจะนำไปใช้ ก่อให้เกิดการสะสมและตกค้างผืนดิน ทำให้ดินเสื่อมสภาพได้

การใช้ปุ๋ยเคมีในพื้นที่การเกษตร ควรใช้ในปริมาณที่พอเหมาะ ตามปริมาณที่พืชต้องการ ควรมีการตรวจธาตุอาหารในดินเพื่อวิเคราะห์หาปริมาณธาตุอาหารที่ขาด และทำการใส่ปุ๋ยเคมีให้เพียงพอในปริมาณที่พืชต้องการ นับเป็นวิธีการใส่ปุ๋ยเคมีที่ให้ผลดีที่สุดและไม่เกิดการสิ้นเปลือง ยังช่วยลดต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรได้อีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ จัดทำแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน (๑๐ ไร่) จำนวน ๑ แปลง

๖.๒ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดทำแปลงสาธิตและการฝึกอบรม

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ จัดทำแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

๗.๕ จัดหาวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนให้แก่เกษตรกร

๗.๖ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๗ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๑๙,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการจัดทำแปลงสาธิต จำนวน ๑๔,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๙.๒ เกษตรกรสามารถใช้ปุ๋ยเคมีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

๙.๓ มีแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยเคมีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องการผลิตข้าวให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืชและใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิต เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร และเป็นการผลิตที่ปลอดภัยจากสารเคมีที่เป็นอันตราย ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการผลิตสินค้าเกษตร

๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งเกิดจากการใช้สารเคมีมากเกินไป

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๑๙,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๑ ครั้ง จำนวน ๔,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ผลิตสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์

๙.๒ เกษตรกรมีการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่ของตนเอง

๙.๓ เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลงจากการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี

โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๑. หลักการและเหตุผล

ในสถานการณ์ปัจจุบัน เกษตรกรมีความต้องการผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มาก จะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ในปริมาณที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสม ตกค้างในผลผลิตและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตในการจัดการศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสาน (Integrated Pest Management - IPM) เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร และเป็นการผลิตที่ปลอดภัยจากสารเคมีที่เป็นอันตราย ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งเกิดจากการใช้สารเคมีมากเกินไปจนความจำเป็น

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ ถ่ายทอดความรู้การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๒ ครั้ง จำนวน ๘,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ผลิตสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑๒,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน
- ๙.๒ เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์
- ๙.๓ เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลง

โครงการพัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม โดยภาคการเกษตรเป็นฐานผลิตวัตถุดิบเพื่อใช้เป็นอาหารที่สำคัญและทำให้ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญหรือครัวของโลก โดยส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์มีมูลค่า ๑.๑๖ ล้านล้านบาทต่อปี และภาคการเกษตรกรรมของไทยปัจจุบันมีประชากร ๒๒.๗ ล้านคน หรือ ๕.๘ ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕ ของประเทศ ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ ถึงปี ๒๕๕๑ ประชากรภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๑.๘๗ ต่อปี อันเนื่องจากลูกหลานเกษตรกรไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเคลื่อนย้ายสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในเขตเมือง หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นอย่างนี้จะเกิดผลกระทบต่อภาวะการผลิตอาหารและความมั่นคงด้านการผลิตอาหารได้ จำเป็นต้องเร่งรัดสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถ แข็งแรง และมีศักยภาพในการแข่งขันในการผลิตทางด้านเกษตรกรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนและสืบทอดเกษตรกรรุ่นเก่าที่ลดลงเฉลี่ยปีละ ๔๐๐,๐๐๐ คน และเพื่อเป็นบุคลากรที่สำคัญในสาขาเกษตรกรรมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรไทยรุ่นใหม่ให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพการแข่งขันในการผลิตทางด้านเกษตรกรรม

๒.๒ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ และเชื่อมโยงเครือข่าย

๓. เป้าหมาย

Young Smart Farmer หรือเกษตรกรรุ่นใหม่ที่น่าสนใจ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ จัดทำหลักสูตรเสริมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ จัดศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการจัดทำหลักสูตรและศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๑,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๑ ครั้ง จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการศึกษาดูงาน ๑ ครั้ง จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับความรู้ ทักษะการประกอบอาชีพ และร่วมกันดำเนินกิจกรรมในรูปแบบเครือข่าย สามารถพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๙.๒ เกษตรกรรุ่นใหม่ได้เรียนรู้จากการศึกษาดูงาน สามารถนำมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพของตนเองได้

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั้นคือ การนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น อย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรมาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์กรเกษตรกรให้มีมาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด
- ๒.๒ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แก่องค์กรเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรในพื้นที่ จำนวน ๒ กลุ่ม (๒๐ ราย)

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ ถ่ายทอดความรู้มาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๔,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๒ ครั้ง จำนวน ๘,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรมีความรู้เรื่องมาตรฐานและการพัฒนาผลิตภัณฑ์
- ๙.๒ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร

โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าออนไลน์

๑. หลักการและเหตุผล

ตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์ อีกหนึ่งช่องทางของเกษตรกรไทยในการจำหน่ายสินค้าที่ทันสมัย รวดเร็ว และประหยัดเวลา ขณะที่ผู้บริโภคก็ได้รับความสะดวกสบาย สามารถเลือกซื้อสินค้าเกษตรและแปรรูปได้ทุกที่ทุกเวลา ทั้งยังพัฒนาขีดความสามารถด้านการค้าแก่เกษตรกร ให้สามารถทำการค้าได้อย่างชาญฉลาด และเข้าถึงเทคโนโลยี

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในตลาดสินค้าออนไลน์
- ๒.๒ เพื่อสนับสนุนช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรออนไลน์

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้ตลาดสินค้าออนไลน์ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๙,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๑ ครั้ง จำนวน ๙,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องตลาดสินค้าออนไลน์

โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั้นคือ การนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น อย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรมาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้
- ๒.๒ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเพื่อพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง

๓. เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรในพื้นที่ จำนวน ๒ กลุ่ม (๒๐ ราย)

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้แก่กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๑,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๑ ครั้ง จำนวน ๕,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการศึกษาดูงาน ๑ ครั้ง จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพองค์กร
- ๙.๒ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร สามารถนำความรู้มาพัฒนาของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรของตนได้

โครงการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๑. หลักการและเหตุผล

น้ำเป็นปัจจัยหลักสำหรับการเพาะปลูกพืช การปลูกพืชจึงต้องให้ได้รับน้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสมตามระยะเวลาที่ต้องการ สภาพการปลูกพืชที่อาศัยน้ำฝนตามฤดูกาลเพียงอย่างเดียว อาจมีโอกาที่พืชจะขาดน้ำในระยะเวลาใดระยะหนึ่งได้มาก เช่นเมื่อประสบกับปัญหาฝนทิ้งช่วงจนพืชขาดน้ำรุนแรงจนกระทั่งตายได้ หรือหากฝนตกมากเกินไปจนทำให้เกิดน้ำท่วมขังจนต้นพืชเหี่ยวเฉาเนื่องจากรากขาดอากาศจนกระทั่งตายได้เช่นกัน

ดังนั้นการจัดการให้พืชปลูกได้รับน้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสมจะต้องใช้การชลประทานเข้าช่วย ตามความหมายแล้วการชลประทานเป็นการให้น้ำแก่พืชโดยการเพิ่มความชื้นให้แก่ดินเพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืช และรวมความถึงการจัดหาน้ำและการส่งน้ำเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นด้วย ในการจัดการชลประทานให้กับพืชปลูกจึงต้องคำนึงถึงน้ำ ดิน และพืชตลอดเวลา

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการใช้น้ำทางการเกษตร
- ๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการน้ำทางการเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องน้ำและการจัดการน้ำทางการเกษตร แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ ศึกษาดูงานการบริหารจัดการน้ำทางการเกษตร จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ จำนวน ๒๔,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๖,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการศึกษาดูงาน จำนวน ๑๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องน้ำและการบริหารจัดการน้ำทางการเกษตร
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการบริหารจัดการน้ำในแปลงของตนเอง